

Nepartinis lietuvių laikraštis

Semanario Lithuano Independente

PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 12\$000, Lietuvoje ir kitur 20\$000

Atskiras numeris — 300 reisu

S. Paulo, Rua da Moó'ca, 1721

LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOS JOURNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis lietuvių laikraštis
Semanario Lithuano Independente

Leidžia K. UCKUS

JOSÉ LEITE DE SALLES
Redactor—Chefe

Redakcijos ir Administracijos adresas:
S. Paulo R. da Moó'ca, 1721

10-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1939 m. Vasario—Fevereiro 11 d.

Nr. 6 (453)

Tegyvuoja Nepriklausoma Demokratinė Lietuva! Ispanijos lojalistai su Miaja priešaky kara tes

Grįžo iš Montevideo konferencijos

Brazilijos turtų ministeris Souza Costa grįžo iš Montevideo konferencijos ir žurnalistams davė platų pranešimą apie konferencijos rezultatus.

Kancleris Vašingtone

Brazilijos kancleris Oswaldo Aranha atvyko į Vašingtoną vasario 9 dieną. Čia jis buvo priimtas Jungtinių Valstijų valdžios atstovų. Brazilijos kancleris turės svarbius pasitarimus su Amerikos prezidentu Rooseveltu.

— RIO DE JANEIRO mieste įvyko didelis gaisras Gutemberg & Cia. baldų dirbtuvėje. Nuostoliai siekia kelis šimtus tūkstančių milreisu. Šioji baldų dirbtuvė dega jau nebe pirmą kartą.

— KLAIPĖDOJE įsteigta vokiška saugumo policija iš 100 agentų.

— KLAIPĖDOS hitlerininkai, kurie turi sudarę stiprius krašte smogikus, jų vadai išvyko Vokietijon dalyvauti Vokietijos smogikų kursuose.

— KLAIPĖDOS krašto direktorija uždarė dvi lietuviškas mokyklas. Iš Vytauto D. gimnazijos Klaipėdoje atleido du mokytojus: dr. Šležą ir Gelžinį. Abu mokytojai buvo tautininkai. Vokiečiai Klaipėdoje šeimininkauja.

Pašalpos laisvės kovotojams

Lietuvos seimas priėmė pensijų ir paskolų gražinimo įstatymą ir taip pat svarstė 1,800 Lietuvos nepriklausomybės kovotojų pripažinimą savanoriais, kuriems aprūpinti numatoma skirti 600.000 litų.

Čilės žmonėms šelpti aukos

Čilės žmonėms, nukientėjusiems nuo žemės drebėjimo, šelpti yra sudarytas komitetas S. Paulo mieste kuris renka aukas. Aukos gausiai palaukia.

— BRAZILIJOS paskutiniam imperatoriui D. Pedro II atidarytas mauzolėjus Petropolis katedroje.

MIRĖ POPIEŽIUS

Gen. Miaja priešingai deryboms su Franco

Šią savaitę iš Europos buvo pranešta, kad pasibaigė karas Ispanijoje ir gen. Franco likęs pripažintas Ispanijos nukariautoju ir jos viešpačiu. Karas Ispanijoje dar nebaigtas. Tiesa, vyriausybiniškai neteko beveik visos Katalunijos ir nacionalistų kariuomenė prisiartinė prie Francijos sienos, bet visa centrinė Ispanija yra vyriausybinių valdžios. Užėmus nacionalistams naują vyriausybinių sostinę Figueras, dalis ministerių, o taip pat ir prezidentas Azaña buvo priversti bėgti per sieną į Franciją, bet liko dar visa karo vadovybė su gen. Miaja priešaky, kuri pasiryžusi tęsti karą iki paskutinio kraujo lašo. Vy-

riausybiniškai turi dar 500.000 gerai lavintų kariuomenės ir tikisi centrinę Ispanijoje atlaikyti nacionalistų puolimus. Laimėti karą vilėjų maža, bet vyriausybinių laimėjimas yra tuo didelis, kad jie, gindami savo tėvynės laisvę, neištyžta, o gyna kraštą iki paskutinio kraujo lašo. Vėliausios žinios praneša, kad nacionalistai užėmė Minorcos salą, kurią laikė vyriausybiniškai. Dėl šios salos užėmimo labai susirūpino Francija ir Anglija. Franco reikalauja Europos valstybių pripažinimo jo valdžios. Greičiausia jis tai sulauks iš didžiųjų valstybių, nes tuo klausimu Anglija ir Francija tariasi.

Mirė mažiausios valstybės valdovas

Iš Vatikano pranešama, kad vasario 10 dieną, 5 val. ryto mirė mažiausios pasaulyje valstybės valdovas ir katalikų galva popiežius Pius XI. Jis mirė nuo senatvės, nes buvo jau labai senas, suvirė 80 metų amžiaus. Prieš mirtį jis buvo slaugomas geriausių gydytojų. Popiežius Pius XI gimęs 1857 metais, Italijoje. Tada jis vadi-

nosi Achilles Ambrozio Damien Ratti. 1918 metais jis lankėsi Lenkijoje buvo didelis lenkų bičiulis ir Lietuvos okupuotą Vilniaus kraštą, kurį lenkai smurtu iš lietuvių atėmė, popiežius Pius XI pripažino lenkams. Koks bus dabar naujas Vatikano viršininkas ir katalikų galva, dar nežinia.

Centro miėnimo tvarkai palaikyti

B.L.O. Centro Tarybos nutarimu, kiekviena organizacija įeinanti Centran, privalo prisiūsti po 3 savo narius priziūrėti tvarkos salėje per Nepriklausomybės minėjiną.

— BRAZILIJON atvyksta daug japonų ir portugalų emigrantų. Japonai vyksta į žemės ūkius. Šiomis dienomis Santos uoste išlipi 270 japonų kolonistų.

— LIETUVOS įgaliotu ministru Latvion paskyrtas K. Bizauskas.

Masinis šaudymas

Nacionalistams užėmus Barceloną, pradėjo masinis žmonių šaudymas. Pranešimai sako, kad nespėja nacionalistai šaudyti suareštuotų žmonių.

— VARSUVOJE, sausio 24 d. susirinko lietuvių — lenkų geležinkelių konferencija apsvarstyti prekių tranzitui iš vieno krašto į kitą.

— VENGRIJOS ministeris Maskvoje Arrothy apleido Maskvą. Kaip žinoma, Rusija nutraukė diplomatinis santykius su Vengrija.

— LENKIJA pripažino Ispanijos nacionalistų vyriausybę "de jure" ir pasiuntė savo atstovą į Burgos tartis santykių užmezgimo reikalui.

2 milijonai bedarbių

Aanglijoje smarkiai didėja bedarbių skaičius. Vėliausiomis žiniomis, Anglijoje priskaitoma dabar virė dvejų milijonų bedarbių.

— VOKIETIJOS darbininkams padidintas darbo valandų skaičius. Vokietijoje pašaukti dvejų klasių rezervistai kariniams pratimams.



ALEKSANDRAS POLIŠAITIS
LIETUVOS RESP. KONSULAS S. PAULO.

KONSULATAS PRANEŠA

Lietuvos Nepriklausomybės dieną, 16, Konsulatas bus uždarytas, 8 val. 30 min. šv. Juozapo lietuvių bažnyčioje, Villa Zelinoj, bus pamaldos. Po pamaldų nuo 11 iki 13 Konsulate bus oficialus priėmimas Konsularinio Korpuso bei Valdžios Atstovų ir nuo 14 iki 16 val. Lietuvių Kolonijos organizacijų ir spaudos atstovų.

Su tikra pagarba.

A. Polišaitis
Lietuvos Konsulas.

Sovietų—Japonų incidentas

Sovietų Mandžūko pasieny įvyko naujas incidentas. Rusų sargybinai susišaudė su japonų kareiviais prie upės Argun. Šiame susišaudyme žuvo du rusai ir 15 japonų kareivių.

Palestinos konferencija

Vasario 7 d., Londone prasidėjo Palestinos konferencija dėl jos padalinimo ir sudarymo arabų suvienytų valstijų.

Statys naftai baseinus

Prie atrastų naftos šaltinių Bafa estade eina dideli darbai. Šiuo laiku dar tyrinėjama naftos sudėtis, o vėliau bus pradėta traukti iš žemės gelimiu nafta, bus taisomi baseinai ir kiti įrengimai. Šis naujas atradimas Brazilija pakels ekonominius

Lietuviai!

Vasario mėn. 11 dieną, 8 val. vakaro vokiečių salėje, Rua Couto de Magalhães, 28 nr. (netoli Luz stoties), Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centras rengia iškilmingą

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

MINĖJIMA

Programa bus įvairi ir įdomi. Pirmą kartą Kolonijos gyvenime lietuviams girdės didžiulį jungtinį chorą. Visi 4 Kolonijos chorai — daugiau 150 choristų — duos lietuviškų dainų koncertą. Bus įspūdinga, gražu ir didinga!

Po koncerto — šokiai iki 4 val. ryto.

Visi Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro nariai ir visi susipratę lietuviams Nepriklausomybės minėjime dalyvauti.

BR. LIET. ORGANIZACIJŲ CENTRAS.

DR. M. FUCS

Medicinos Fakulteto, Akušerijos skyriaus ir Moterų ligų konsultas. — Šlapimo kanalai, Kirurgija, Kosmetika. Ultra-violetiniai spinduliai, — Diatermia ir Infra-raudoni spinduliai.

Rezidencija:

Al. B. do Rio Branco, 851

Telefonas: 5-6885

Konsultorija:

Nuo 2 valandų iki 8 v. vakaro

R. José Paulino, 485

Telefonas: 5-6307

L. A. P. A.: Rua 12 de Outubro, 112 nuo 9 ryo iki 2 val. p. pietų.

Apžvalga

KAIP SU TUO AERO KLUBU?

Pas mus jau buvo užmirštas pargarsėjęs savo "dideliais planais" Aero klubas. Buvo manoma, kad šioji kolonijos gėda išnyko iš lietuviškos kolonijos drauge su gaučiados laikais. Bet gi taip nėra. "Alfa nr. 8", kaip mūsų korespondentas praneša bandeirantininkų globojama dar veikia. Įdomiausia, kad šitame klube priklauso lietuviški valdininkai ir lyg susitarę šviliojo tukstančius milneisų iš žmonių, ir nežinia kur juos dėjo. Rinkdami pinigų, dąg ko jie žadėjo: lėktuvų, sklandytuvų ir kitokių prašmatnybių savo nariams. O kur visa tai šiandien? Gal paaiškina Aero klubo vadai ir jų globėjai bandeirantininkai Kolonija turėjo jau visokių "alfų", bet daugiau jau turi būti gana ir jų Aero klubo šmugelių refektu užbaigti Kolonija jau yra per daug pavargus nuo visokių daromų jai žulikyseius.

LIETUVOJE EIS NAUJAS LAIKRAŠTIS

Iš Lietuvos pranešama, kad Leonaitis — Kairionis, inž. Kairio žmonai, duotas leidimas leisti mėnesinį laikraštį "Mintis". Tasai laikraštis žada būti marksistinės pakraipos, tik, žinoma, toji pakraipa ten galės tik pasireikšti, kiek esamose Lietuvoje spaudos sąlygose galima apie tai rašyti.

KLAIPĖDOS KRAŠTO GUBERNATORIAI

Dabartinis Klaipėdos krašto gubernatorius Viktoras Gailius yra devintasis iš eilės. Pirmuoju gubernatorium, Lietuviai atgavus Klaipėdos kraštą, buvo paskirtas Antanas Smetona, jis vadinosi Aukštoju Lietūros Vyriausybės įgaliotiniu. A. Smetona gubernatorium buvo tik 1 mėnesį ir 27 dienas. Pasirodo, kad jis toms pareigoms nebuvo tinkamas. Lietuvos seimų laikais, Smetona, kaip tautininkas, į seimą pateko tik dėka valstiečių liaudininkų, kurie atidavė tautininkams savo balsų likučius. Tokiu būdu tautininkai seimam įėjė buvo tik svetimais balsais, nes savo šalininkų Lietuvoje taip mažai turėjo, kad negalėjo net savo atstovo pravesi seima n. Na, bet dabar Smetona "tautos vadas" ir, kaip tautininkai skelbia, turi visas tautos pasitikėjimą. Tik kažin kodėl Smetonos valdymo laikais daugiausia buvo visokių neramumų ir rengiamų sakilimų? O gal čia ir yra tautos meilės pasireikimai savo vadui.

VOKIEČIAI SUPRANTA, KĄ REIŠKIA KLAIPĖDOS PRIKLAUSYMAS LIETUVAI

"Kurjer Wilenski" įdėjo ilgą viešėjusio Lietuvoje lenkų žurnalisto Vl. Abramovičiaus straipsnį apie Klaipėdą. Konstatuodamas, kad Klaipėda yra Lietuvos langas į platųjį pasaulį, straipsnio autorius patiekia istorinių nuomonių apie Klaipėdą, aptaria krašto gyventojų suvokiętiesimo priežastis ir, prisijungimo prie Lietuvos 16 metų sukakties proga daro apžvalgą, ko Klaipėdos kraštas, būdamas Lietuvos valdžioje, yra pasiekęs. Per tą laiką Klaipėda padariusi mišinišką pažangą ir šiuo metu pergyvena didžiausio klestėjimo laikotarpį. Klaipėda augusi nepaprastai greit ir kaip tik tuo metu, kai kiti Baltijos uostai nustumko ir nepasiekė prieškarinių skaičių. Vietos vokiečiai supranta, ką reiškia Klaipėdos priklausymas Lietuvai. Jie žina, kaip pat, kas laukia Klaipėdą "aniliuso" atvėju. Stori Klaipėdos "biurgerių" pilvukai esą aišku to krašto gerovės įrodymas ir jo išsižadėti, nors ir priklausymo "Veterlandui" kaina, jie nenorėtų. Pagaliau, klaipėdiečiai žina, kad jau artimiausiu laiku Klaipėdos krašto ekonominius gyvenimus dar gyvensias, ryšium su neseniai pasirašyta Lietuvos — Lenkijos prekybos sutartimi.

KOALICINĖ VALDŽIA LIETUVOJE

Amerikos lietuvių dienraščio "Naujienos" korespondentas duoda žinių iš Kauno apie galimą Lietuvoje koalicinės valdžios sudarymą. Tuo reikalu, esą, vedami pasitarimai, nes už tokios valdžios sudarymą Lietuvoje iena didelis judėjimas ir tautininkai turėsia nusileisti. Čia dedame sutrumpintą šį pranešimą.

Jau jums žinoma apie Lietuvoje daromus mėginimus politinėms srovėms kitaip persigrupuoti, arčiau savo tarpe susiprasti ir pradėti, jei galima, artimiau bendradarbiauti. Liaudininkai, krikščionys demokratai ir volde marinkai stengiasi paveikti taip likusius tautininkus, kad jie sutiktų sudaryti koalicinius pagrindais vyriausybę. Tokioje plotmėje politikų užkulisiuose eina pasitarimai, o gal ir derbybos.

Jokia partija, paėmusi valstybės vairą, nėra visu šimtu procentų programą įvykdžiusi. Jai tenka visuomet skaitytis su ta nuotaika, kuri žmonių tarpe jaučiama. Ir toji partija bevaivruodama valstybės vairą kiekviename žingsnyje daro kompromisus. Jei tokia partija visai be atodairios, nesiskaitydama su krašto gyventojų reikalais visai griežtai atsistoja tik savo reikalų sargyboje, tai greitai to vairo netenka. Tvirtinsite, kad politinių srovių tarpe pasitaiko tiek priešingybių, kad jos organingai negali viena su kita bendradarbiauti. Taip, tai visai tikra, bet kartais tos kraštutinės priešingybės žmonės stengiasi surasti bendrus taškus.

Tautininkai iš viso neturi jokios aiškios savo politinės platformos. Tai bėdos žmonių bėdos žmonių junginys, kurie greičiau noro vedami kitus valdyti tvarko viso krašto reikalus. Jie tik gyvat spiriamai imasi vienus ar kitus darbus vykdyti. O šiaip, jei niekas jų nespria, jie dėsia ir jokios rytdienai aiškios programos neturi.

Imkime socialinį gyvenimą. Darbininkų judėjimo įtakoje tautininkai

turėjo įsteigti Lietuvoje socialinį draudimą, kuris Europos valstybėse jau iš seno veikia. Jie negalėjo išsižadėti neįsteigę darbo rūmų, nes kitaip jokių būdu nepajėgė darbininkus suvilioti ir juos, jų reikalus, bent kaip nors tvarkyti.

Tiesa, jie visas tas institucijas visai supolicine. Čia darbininkas jaučiasi tik svečiu, bet vis dėlto įsiai kaip nors tų institucijų yra rūpinamas ir šį tą gauna.

Akivaizdoje stiprios reakcijos, veik visoje Europoje pasireiškusios, tasai darbo žmogus kenčia ir dalinai tenkinasi tuo, ką turi.

Stipraus pasireiškusio ūkininkų judėjimo Lietuvoje tautininkai priversti buvo sumažinti paskolų procentus, palengvinti skolas dankams gražinti ir padidinti už jų pagamintų produktų kainas.

Kadangi Lietuvoje vyrauja smulkūs ūkininkas ir jam parankiausia ūkiškame gyvenime jo reikalus tenkinti kooperatyvai, tai tautininkai noromis nenoromis turi kęsti tuos kooperatyvus, juos toleruoti ir leisti jiems laisviau veikti.

Lygiai tą patį pastebėsime ir kitose gyvenimo šakose. Niekur ir niekada tautininkai laisva savo iniciatyva nėra ką nors naujo sukūrę, arba tęsę kitų pradėtą darbą, arba aplinkybių spiriami kaip ką vykdyti visai prieš savo norus. Štai, kad ir karo stovio panaikinimas Lietuvoje padarytas tik Berlyny padiktavus. Klaipėdos krašte daug naujenybių įvesta tik Vokietijai spiriant. Su Lenkija diplomatiniai santykiai užmegsti tik Lenkijai griežtą ultimatumą įteikus.

Tai vis tie darbai ir žygiai, kurie atlikti kitų spiriamai, bet ne savo liuosa valia iš anksto apgalvotai, suplanuoti.

Tautininkai, tai žmonių srovė, žmonių samburys, kuris gyvena be savo darbų programos ir iš anksto sudarytų planų. (Bus daugiau).

"Tadas Blinda"

KLAJOKLĖ DVASIA.

Lietuvių Meno Mėgėjų Patelio "RYTO" pastatymas Viešame Vakare š. m. vasario mėn. 4 dieną, São Paulo mieste.

Visiems teko pastebėti, kad iš S. Paulo lietuvių organizuoto jaunimo Rytiečiai yra pati veikliausia ir labiausiai susidrausminusi organizacija.

Rytiečių eilėse nesimato išsimokslinusio jaunimo — mokytojų, nes kažkodėl stengiasi būti pasyvūs, o jeigu ir atvyksta į Rytiečių parengimus, tai tik iš aukšto pažvelgti ir paskui sukrikuoti...

Rytiečiai nebodami jiems daromų užmetinėjamų, eina užsibrėžtu kultūrinimosi keliu ir, reikia pripažinti, kad jie yra viena gyviausia, viena plačiausia čia žinoma ir realiai savo gyvumą parodanti organizacija.

Rytiečių choras yra labai didelę pažangą padaręs dainos mene. Čia yra didelis nuopelnas nenuilstamai menui pasišventusio muziko Stankūne.

Taip pat Rytiečiai organizuoja ir pirmąjį orkestrą.

Vaidybos srityje jie yra net labai daug pasiekę. Tikime, kad dar daugiau pasiekės, nes pas Rytiečius yra daug artistų pasišventusių ir einančių į sceną su nepaslepjamai didele meile menui.

Dėl "Tado Blindos" galima pasakyti, kad čia buvo pasirinktas sunkus veiklas, reikalaujantis ypatingo pasirėngimo, darbo ir vaidybinio supratimo.

Taip, kad ir profesionalams artistams sunkiai išpildomas. Todėl ir čia pasitaikė vienas kitas ryškesnis trūkumas, kurie bet gi nenustelbė bendro pasigėrėtinio vaizdo.

Įspūdis buvo stipriai nuteikiantis. Kiek silpnokas ir kaip reikiant neišmokes savo rolės buvo "Zydas". Patsai "Tadas Blinda" buvo per daug

suprastingas, neparodantis kiekviename judesyje tos tryškantios energijos ir ryžtumo, to dvasinio didingumo, kuris surištų gaują drausmės, klusnumo ryšiais.

Be ekspresijos ir jaunatviško idealistinio uždegimo buvo studentas. Neparodė to reikiamo entuzijazmo, kuriuo būtų buvę taip sujudinti tie mardėjanti, pūvanti ir išsigimstanti aristokratai...

Gražiai ir pasigėrėtinai suvaidino "Bajelionė" (Stankevičienė). Ypatingas artistės talentas buvo jaučiama "Uršulė" — M. Grigaitytės vaidyboje. Nors buvo pastebimas nedrasumas ir varžymasis scenoje, bet įsigyvenimas rolėje ir gražus jos išpildymas leidžia drąsiai palinkėti jaunajai artistei geresnės sėkmės vaidyboje. Labai nusišėkęs buvo ir ūgonas, kuris bene laisviausiai suvaidino užkariaudamas publikos simpatijų. Dar paminėtina "kunigas" — J. Petrauskas, vykusiai suvaidinęs ir su geru savo rolės supratimu... Didelį darbą atliko ir režisiorius. L. Sakalauskas, vykusiai pasirinkdamas dekoracijas ir dėl paties veikalo pastatymo.

Bendrai "Tadas Blinda" Rytiečių buvo pastatytas patenkinamai ir reikia dar prie to pridurti, kad artistai yra darbo jaunimas kuris dienomis dirba dėl duonos kėsnio ir tik vakarais nutraukdami nuo poilsio laiką, jį aukoja menui. Tai žymiai iškėlia veikalo pastatymo ir suvaidinimo vertę ir verčia L.M.M.R. "RYTO" jaunimui palinkėti geriausio pasisekimo, kultūrinimosi darbe.

ANGLŲ ATSIŠAUKIMAS Į VOKIEČIUS

Grupės žymių Didžiosios Britanijos vyrų, sausio 27 dieną paskelbė atsišaukimą į Vokietijos vadus ir visą vokiečių tautą, kuriuo Vokietija raginama susiprasti ir dėtis prie taikos trokštančių tautų, kooperuoti su jomis, kad pašalintus artėjančią baisią karą šmėklą, kuri graso pasaulio civilizacijai. Atsišaukime sakoma:

"Šiuo kreipiamį jus Vokietijos vadai ir visa vokiečių tautą šiuo momentu, kada jėga ir smurtas pradėjo pasireikšti visuose politinio gyvenimo srityse ir grumot pasauliui naujuoju karu ir šimtmečiai kuriamai civilizacijai ir humaniškumui pranašauti liudną galą. Atkrepkite į tai savo dėmesį ir panaudokite savo aukščiausias pastangas pašalinti karą šmėklą ir tarptautinę nesantaiką, kuri griauja tarptautinę dvasios laisvę, tautų apsisprendimą ir žmonijos civilizaciją. Šio baisaus tragizmo galima išvengti tik reikia geros valios ir broliškos tautų kooperacijos.

"Viso pasaulio žmonija nežino ką žada mums artimiausieji laikai. Bet gi toks pasakiškas ginklų gamimas ir beprotiškas ginklavinimasis rodo, kad rengiamasi karui, rengiamasi žudyti, rengiamasi visko naikinimui ir žmonių žudymui neatsižvelgiant amžiaus ir lyties.

"Pasaulio civilizacijai graso baisiausia istorijoje katastrofa. Jau atėjo laikas jei dar ne per vėlu, kad geros valios žmonės, kurie įvertina civilizacijos vaisius ir joje žmonių pastangas, kurie nesimaitina tarptautiniu kerstu ir kurie trokšta broliško sugyvenimo, privalo permatyti ir suprasti tas baises žmonijai pasekmes kurios yra rengiamos ir dirbti pašalinimui artėjančios katastrofos.

"Mes stovime ir kitus kviečiam kovoti už taiką, už tarptautinę lygybę ir gerbimą tarptautinių teisių. Nes tai yra vieninteliis taikos pagrindas ant kurio gali ramiai, be jokių pavojų, klestėti pasaulio civilizacija ir visos žmonijos gerbūvis".

Turizmas Lietuvos pajūryje

Lietuvos žmonės, ypač jaunimas, ieško progų pabuvoti vietose, kur didingoji gražuolė Baltija Lietuvos žemes. Kasmet vasaros metu vyksta į pajūrį daug mažesnių ir didesnių ekuksursijų. Šiek tiek pajūryje apsižvalgyti vienos dienos nepakanka; tenka šėkoti nakvinių. O jų ne tikai sunku gauti, bet ir tenka brangiai mokėti.

Atitinkamos organizacijos stengėsi tokiems ekuksursininkams pagelbėti, aprūpindamos palydovus bei aiškintojus ir nakvynes nors ūkininkų klojimuose ar daržinėse. Šiaip ekuksursijų priėmimas jau pusėtinai sutvarkytas, bet joms vis tekdavo patirti vargo su nakvynėmis. Dabar ir šis reikalas jam bus sutvarkytas. Kėno Kultūros Rūmai Klaipėdoje baigia statyti turistų namus. Namai gana erdvūs, turės 44 kambarius ir kiekviename kambaryje po 8 lovas. Tokiu būdu namuose galės gauti nakvynę iš karto apie 350 asmenų. Kadangi bus rūpinamasi, kad vienu kartu labai didelis skaičius ekuksursininkų nesuvažiuotų, tai turistų namai galės aptarnauti nakvynėmis daugelį žmonių. Turistų namai suteiks didelių palangvinių gausingumą pajūrio lankytojams.

Areštavo lietuvi

Iš Švenčionių pranešama, kad gruodžio 26 d. Švenčionių saugumo pareigūnai padarė kratą ir areštavo Kirkuėių kaimo mokytoją Petrą Cibirą. Jis areštuotas ryšium su rinkimais į savivaldybes. Cibiras laikomas Švenčionių kalėjime.

— Visuose tarp miestiniuose Lietuvos autobusuose bus įrengtas elektrinis apšildymas.

LIETUVOS NAUJIENOS

Nubaustas klebonas

Vasario mėn. 2 d. tūla prekybininkė B. Pašakarnytė su savo būsimu gyvenimo draugu, piršio vedini, nuėjo pas Tryškių R. K. Bažnyčios kleboną kan. L. Stankaitį ant užrašų. Minėtas klebonas visai jos būsimam vyrui pareiškė, kad jos nevėstų, nes ji vedanti palaiką gyvenimą. Mergina pasiskundė Papilės Apyl. teismui, už ką klebonas lapkričio mėn. 10 d. teismo buvo nubaustas 5 paremis namų arešto.

Varšuvos brumistras gerai atsiliepia apie Kauną

"Gazeta Polska" paskelbė pasikalbėjimą su Varšuvos miesto brumistru Stažinskiu, kuris ypatingai palankiais žodžiais atsiliepė apie Kanno miestą ir apie puikų jo plėtojimąsi.

Nužudė ūkininką

Šiomis dienomis, nežinomi piktarai, nužudė iš Rokiškio grįžanti, Prūsėlių km. ūkininką Bakaną. Bakanas Rokiškyje pardavęs vežimą maikų ir atlikęs kitus reikalus važiavo namon drauge su kitais Prūsėlių km. gyventojais. Kelyje jis nuo kitų atsiliko ir buvo nužudytas. Žmogžudžiai užmušė Bakaną palike vežime ir arklys jį negyva parvežė į namus, kur rytą namiškiai rado arklį su vežimu ir vežime negyva savo šeimininką.

Apie Tauragę kalmuose įvedama elektra

Tauragičiai yra tikrai pažangūs žmonės. Anais metais jie vieni patys norėjo fašistinę tautininkų diktatūrą nuversti, o dabar į kaimus įveda elektrą. Butkelių ir Tauragė kaimai jau apšviesti elektros šviesa. Ūkininkai elektros šviesa labai patenkinti: ji apšviečia netik jų grėdas, bet ir kšemus, ir kitus ūkio triobėjimus. Balaų jau neberegia.

"Saulės brolių" klubas Kaune

"Saulės broliai" vadinasi tokie žmonės, kurie kitokios šviesos ir šilumos neturi, kaip tik tą, kurios patiekia saulės spinduliai, Amerikoje tokius vadina paprastai "bomais".

Kauniškiai "saulės broliai" turi ir savo klubą, kur jie susirenka žiemos laiką. Jis randasi Jonavos gatvėje po numeriu 8. Tenai yra maža lindynė, buvęs kitasys sandėliukas. Dabar tenai gyvena tulas 31 metų vyriškis. Nieko jie neveikia, kartais litą kita sugraibo prie smulkių darbų ir taip skursts. Pas jį dažną vakarą stailanko nemažas bendralikimų skaičius. Vyras pasiūnėkuoja, nuorokomis pasidalija, sumėta turimus graižius ir perkasi denaturato. Kai šio biuraus gėrime prisigeria ir nebepajėgia pasiekti savo lindynės, sugula minėtami sandėliuke ("buterbrodų"), — laivai jie tame "klube" sutilpti negali, nes labai mažas grindų plotas. Dalis šių vyriškių vasaros metu gyvena Nemuno ir Nerisės santakos maldyne. Vienur ir kitur prie išgėrimų su vyrais bendrauja ir moterys. Tarp savęs jie gražiai sagyvena, turi net atskirus slaptus vardus. Pašalų iš niekur jie neprašo, nes tai daryti neleidžianti "klubo" garbė.

Francūzų meno paroda Kaune

Vasario mėn. Kaune, Vytauto Didžiojo Kultūros Muzejuje atidaroma francūzų dailininkų kėrinų paroda. Parodoje bus išstatyti įžymiausių šių laikų francūzų dailininkų kėriniai-83 autorių 122 darbai. Paroda Kaune truks dvi savaites, o vėliau ji bus perkelta į Latviją ir Estiją. Parodą Kaune ruošia Lietuvos Dailininkų Sąjunga. Gal būti dar šimet bus suruošta Lietuvos meno paroda Parafyjuje.

Miško medžiagos reikia važiuoti už 30 kilometrų

Laukijos apylinkėj daug kaimų išskiratyta į vienesėdžius ir reikia statyti naujas triobas. Bet oia didelis žmonems varges su miško medžiaga, nes visus miškus ir miškelius šioje apylinkėje tautininkų valdžia išpardavė, todėl ūkininkams reikia važiuoti po 20 ir net 30 kilometrų, kol gauna kokį malkagalį nusipirkti.

Su lenkais sutartis pasirašyta

Gruodžio 23 d. Kaune pasirašyta Lietuvos — Lenkijos prekybos sutartis, kuri siekia iki 14 milijonų litų. Prie sutarties prijungti keli ekonominio pobūdžio protokolai. Tą patį vakarą Lenkų delegacija išvyko į varšavą.

Nušovė savo vaiką

Ignas Dadauskas iš Liodiškių k., Josvainių v., Kėdainių apskr., atvažiavęs į mišką slaptaį pamedžioti, bevyndodamas iš paklodės paslėptą šautuvą mirtinai nušovė savo 11 metų sunų Vaiką buvo pasiėmęs kartų kad pabūtų prie arklio

"Teisėta" prostitucija

Gruodžio 1 d. Kauno apygardos teismas sprendė bylą dėl laikymo prostitucijos namų. Buvo kaltinama F. Siniakovaitė tse, kad Aušros g. 1 nr. nusisamdžius butą ir jį naudojusi kiekiaivimo tikslams.

Byloj buvo pakankami davinių, kad kaltinamoji tikrai savo bute "priglausdavo" mergaites su svečiais ir už tai indavo tam tikrą atlyginimą.

Kaltinomasios advokatas teisme argumentavo, kad Lietuvoje su prostitucija įstatymų pagalba nekovojojama, prešingai, prostitucija "reguluojama": žiurima, kad to "verslo" moterys periodiškai tikrintų savo sveikatą ir atliktų kt. joms uždėta prievolės.

Baudžiamojo statuto papildimai 5241 prostitutės tik apsaugoja nuo išnaudojimo, t. y., kad bet kas neimtų iš jų mokiūo už suteiktą buto. Šiip jau prostitucija yra legali.

Apygardos teismas F. Siniakovaitę išteisino.

Du broliai ir abudu Jurgiai

Neseniai Kauno apygardos teismas sprendė Aleksandravkos km. Rumšiškių valsč. gyventojų Zumarų bylą, kaltinamų už miško vogimą.

Kaltinamieji tvirtino, kad abu esą Jurgiai, abu tikri broliai ir vieno tėvo ir vienos motinos vaikai. Vyresnysis Zumaras, kuris dabar 36 metų amžiaus, buvęs pakrikštytas Jurgiu. Jo brolij dabar 28 metų amžiaus, norėta pakrikštyti kitu vardu, bet krikštaitėvis buvo girti, tai ir tą pakrikštytį Jurgiu. Tai dabar ir esą abu Jurgiai. Vyresnysis šaukiamas Jurgiu pirmoju, jaunesnysis Jurgiu antruoju.

Pranešime neparūmėta, ar tie du broliai Jurgiai už miško vogimą buvo išteisinti, ar nubausti.

Apeit įstatymą kainuoja pigiau

Kaune, Ožėškianės g., vienas pilietis be statybos komisijos leidimo pastatė namo trečią aukštą. Teismas tą pilietį nubaudė 20 litų. O jeigu pilietis būtų emęs leidimą, tai būtų turėjęs sumokėti kubaturos rinkliavą ir kt. mokesčių kelis šimtus litų.

Velnio išdaiga

Pandėlio turguje ūkininkas V. D. pardavė karvę už 110 litų ir nusipirko arklį už 100 litų. Arklį prisirišęs prie stulpo, suėjo magaryčių išgėręs magaryčias arklio neberado.

Klaipėdos rinkimai įsigaliojo

Kadangi vienintelis rinkimų protestas yra atmetas, Klaipėdos rinkimai įsigaliojo.

Becko kelionė į Lietuvą

Pas Hitlerį lankėsi Lenkijos užsienių reikalų ministeris pulk. Beckas, kuris stengėsi išsiaiškinti naujas politines sąlygas, susidariusias po Čekoslovakijos padalinimo. Hitleris pareiškė Beckui savo nuomonę ir dėl Klaipėdos krašto likimo. Kadangi Lietuva esanti palanki klaipečių reikalavimams, tai Hitleris nekelsias Klaipėdos krašto prijungimo prie Vokietijos klausimo.

— ALYTAUS mieste apie 40% mokyklinio amžiaus vaikų serga tymais. Ryšiu, su tuo mokyklose darbas neina normaliai.

— LIETUVOS ūkininkai šiuos metus stoja į žemės ūkio mokyklas, kad įgytų specialių žinių žemės ūkio srityje.

Lenkijos pirkliai užplūdo Kauną

Įsigaliojus Lietuvos — Lenkijos prekybiniam susitarimui, daug Lenkijos prekibininkų atvyko į Kauną, norėdami užmegzti su Lietuvos firmomis ir eksportieriais artimus prekybinius ryšius.

137 tonos sviesto

Pieno centras, per pirmą šių metų savaitę, išvežė užsienin 137,261 kilogramų sviesto. Maistas daug eksportavo į Vokietiją lašinių kiaulių, o Lietūkis javų. Visas Lietuvos eksportas eina per Klaipėdos uostą.

Lietuvoje pramonė diečiasi

Paskutiniaus metais smarkiai pakilo Lietuvos pramonė, ypatingai smarkiai išsiplėtė peraitais metais. Kaikuriuose šakose gamyba padvigubėjo. Viso stambesnių Lietuvos pramonių įreigistruota 320, kuriose 1938 metais dirbo 31.827 darbininkai. Su laiku Lietuva taip pat gali virsti ne tik ūkio, bet ir pramonės šalimi.

Mirties bausmė Lietuvoje

Mirties bausmė Lietuvoje veikia, iki šiolei nusikaltėliai buvo saudomi, o dabar jau mirties bausmės vykdymas pakeistas nuodijimu. Ministerių Taryba dabar priėmė nutarimų, kuriuos numatoma, kam taikytinos mirties bausmės. Tame nutarime pasakyta, kad mirties bausmės bus taikomos už šnipinėjimą ir vaistybės išdavimą ir ja skira kariuomenės teismas. Lietuvoje valstybės išdavimu laikomas toks veikimas, kuris pasireiškia opozicinis dartinėi vyriausybei. Jeigu nepatenkintos kaikurios Lietuvos grupės mėgiųjų pakeisti fašistinę santvarka demokratine, tai ir būtų valstybės išdavimas.

Lietuvos teritorijoj panaikinta lietuvių kalba

Klaipėdos krašto direktorija panaikino mokyklų mokytojams lietuvių kalbos egzaminus ir mokyklose vaikais

Manoji Žemė

Pavasariais žiedai pražysta ir kvėpia žemė taip svaiginančiai apsisuka galva jaunyste tokia gražia ir taip kankinančia.

Ateina vasara su aukeu laukuos ir šieno pradalgėmis; kvatoji ir šauki iš džiangsmo kiekvieną beržą žalia rankomis apėmęs.

Paskui ruduo: ir obuoliai ir grūšios, ir atdūsiai jaunios mergytės ir rūpesčiai senos motuės, ir imā lyti, lyti, lyti.

O žiema! Kad lėki pusnynais! Ir Zvaigždės, Zvaigždės, Zvaigždės! Žirgas Zvaigždes kabina lyg žemės pasibaidęs.

Tai kaip man nemylėt to krašto, šitų auksinių plotų? Už juos ne tik ką rašta, bet širdį atiduotum.

Antanas Rūkas.

bus mokomi tik vokiškai. Tiesa kas norės mokintis lietuviškai, galės, ir nėra draudžiama, bet jau aišku, kad lietuvių kalbos Lietuvos teritorijoje niekas neimokins. Užteks, kad mokyklų mokytojai mokės vokiškai ir vaikus galės mokyti svėtima kalba. Tai ve jau ką Lietuva "laimėjo" iš vokiečių.

Mergina — gengsteris

Prieš kurį laiką vienas žymus kaunietis gavo laišką, kuriuo reikalaujama nunešti į vieną Kauno bažnyčia 3.000 litų ir juos padėti po klausykla. Jefgus reikalaujami pinigai nebūsią nunešti, tai busiā pagrobti to kauiečio vaikai.

Kaunietis, gavęs šitokį laišką, kreipėsi į policija, kuri išaiškino, kad to laiko autorė yra tūla Elena Bartusevičiūtė, tarnaitė. Ji sakosi išėkaą rašiusi tyčia, norėdama pajukokauti. Bartusevičiūtės byla perduota teisimo tardytojui ir už tuos juokus jai, žinoma, rekkės atsakyti.

Kiek emigravo iš Lietuvos žmonių

Per visus 1938 metus iš Lietuvos emigravo 845 asmenys į įvairias pasaulio valstybes. Palyginti, labai mažai iš Lietuvos išvažiuoja žmonių užsienin. Brazilijon iš Lietuvos gali įvažiuoti per metus 2000 žmonių, nevažiuoja jie ne dėl to, kad nenorėtų, bet nėra kas juos kviečia, o po antra nėra pinigų kelionėn.

Klaipėdoje bus aerodromas

Klaipėdoje pradėtas statyti aerodromas oriniam susisiekimui tarp Kauno — Klaipėdos — Palangos. Lietuva dar vis nenustoja kišuisi pinigų Klaipėdon.

Kas sudaro Klaipėdos krašto direktorija

Naują Klaipėdos krašto direktorija sudarė Bertulaitis ir pasikvietė šius narius: Žygaudą, dr. Bo telorį ir Monieną. Direktorija sudaryta vokiečininkų. Naujas Klaipėdos krašto seimelis susirinko vasario 7 diena.

— LIETUVOS žydai matydami didelius žydų persekiojimus Vokietijoje ir kitur, pradeda bijoti, kad žydų persekiojimas prasidės ir Lietuvoje. Nes Lietuvai pasiduodant Hitlerio politikai ir pataikaujant vokiečiams, gali antisemitizmas iš Vokietijos pereiti ir Lietuvon. Jeigu to, žinoma, pareikalauts Hitleris. O jeigu pareikalauts tai ir bus.

— Lietuvoje pradeda atšilti orai ir reikėtis pavasariška nuotaika.

Hitleris stengiasi panaudoti Lietuvą prieš Lenkiją ir Sovietus

Naziai sustabdė savo spaudos rašymus prieš Lietuvą. Jų laikraštis dabar "gražiuoju" ragina Lietuvą priimti nazių sąlygas ir susitart su Vokietija.

O pamatinė nazių mintis yra tokia: Lietuva turi duot Klaipėdos naziams visišką saviladybę, kad jie kontroliuotų Klaipėdija panašiai, kaip naziai kontroliuoja Danzigą kraštą. Hitleris dar paliktų Klaipėdą pavi utinėje priklausomybėje nuo Lietuvos, bet štai kokiomis sąlygomis; sako:

Lietuva turi įstot į Vokietijos politinį ir ekonominį ratą, ir net į nazių karinę stovyklą. Tuo būdu visa Lietuva tikrumoje liktų priklausoma nuo Vokietijos, panašiai kaip dabar Čekoslovakija.

Latvija, Estija ir Finija (Suomija) su dideliu rūpesčiu tēmija, argi Lietuva priims tuos Vokietijos siūlymus? Nes jų priėmimas reikėtų faktiną pavergimą Lietuvos ir pavojų kitom Pabaltijo valstybėm.

Lietuva nedidelė ir kariniai silpna, bet jinai užima labai svarbią strateginę vietą. Ir jeigu naziai taip įvyrautų Lietuvoj, tai iš jos Hitleris galėtų grumot šiaurinei Lenkijai ir Danzigui kol kas neva "išlavam" kraštui. Lietuvoj Hitleris galėtų sudaryti ir karinę stovyklą prieš Sovietų Sąjungą. To jie ir siekia.

Kl. Svyrūnas

Spauda ir Skaitytojas

Apie spaudą ir jos didelę reikšmę kartais pasikalbame, kartais pasidiskutuojame, ir tuose pasikalbėjimuose, deja, darome jai tiek daug priekaištų ir užmetimų, kurių ji tikrai nėra nusipelnusi!

Tai faktas. Šiandien kiekvienas pastabesnia žmogus mato, kad neremiamas, nėselpiamas spausdintas žodis eina per sunkią egzistencijos golgotą. Išsilaiko tik spaudos darbininkų, pasišventėlių pastangomis, tik gausių skaitytojų priitarimu ir pagalba.

Bet yra skaitytojų, kurie mano, kad nusipirkdami laikraštį, išleidami jam kas savaitę po vieną kitą šimtą reisų, jau verti jėi ne medalio „už nuopelnus“, tai ypatingos pagarbos!

Taip, spaudos bendradarbiai, visada gerbia skaitytojus, bet skaitytojas privalo nepamiršti, kad tuo jis tik prisideda prie kultūrinio darbo, kad tuo įgyja jam įdomių žinių, pats lavinasi — tuo pačiu padeda išsilaikyti pačiam laikraščiu.

Bet skaitytojas pamiršta, kad čia, spaudai egzistuoti yra pačios sunkiausios sąlygos, ir nė vienas laikraščio bendradarbis už tai jokiū atlyginimo negauna. O laiko tam darbai skirti reškia gana daug! —

Bet darbas čia jau yra grynai įdėjinis.

Laikraštiniukas ilgas valandas laiko paaukoja, tikėdamasis, kad tuo jis bent dalelę prisidės prie to didžiojo kultūrinimo darbo! Jis ir negalvoja apie bent kokią, sau pačiam, materialinę naudą.

Bet ar skaitytojas tą sunkų, didelį ir neapmokamą darbą įvertina?

Taip, kultūringas skaitytojas visada įvertina laikraštiniuko pastangas ir pasišventimą, bet, gaila ir liūdna, kad dalis skaitytojų, amžinai „nepatenkinti“, norėtų būti kritikais, ir šaukia, kad jie laikraščiu nemėgsta ir neškaito todėl, kad laikraščiai nerąšo tarp arba kitaip! Juokinga kai melodramiškaai nusiteikusi tautietė, kuri gal pati nė vieno sakinio nesugebėtų susilpdyti, šaukia visuomenės būrelyje, kad laikraščiai jai nebeapatinka, nes jie tokie, o ne kitokie... Bet, paklauskime ar daug ji pri-

sidėjusi prie laikraščio tobulinimo, nors, kad ir materialiai? Pasirodo, kad iš kitų skolindama, puola spaudos darbininkus, kad jie jos malonumui nerąšo taip, kaip jos aiela trokšta...

Tai didžiausios dvasinės menkybės pažymys, pačiam nieko nesugebant, arba nenorint, o iš kitų kuo daugiausiai reikalauti! —

Viena tik džiugu, kad mūsų lietuviškoji kolonija tokių „didelių spaudos kritikų“ turi ne tiek daug... Bet, jų visai neturėtų būti.

Ypatingai kada mūsų spauda įgyvena prieškarinės „Aušros“ laikus. Kada, ji silpna ir medžiaginiai ir negausi skaitytojais, tai reikėtų visiems su pasišventimu burtis į vieną spaudos mylėtojų šeimą. Per spaudą mes pakilsime kultūriškai, spauda mums primena senąją Tėvyne — padeda išlaikyti tautinį individualumą. Ir tik spauda solidarizuos nevisai normalų mūsų tarpusavio sugyvenimą, išsklaidys nesupratimus mums neteikiantis jokios garbės! —

Bet — išraukime iš širdžių egoizmą ir mokėkim ne vien reikalauti...

Spauda yra tokia, kokie esame mes patys. Kada spausdintas žodis turės kiekvieno tautiečio asmenyje artimą biūlį — ne fariziejų, tada tik jis pasieks tobulos ir aukštos savo kultūrinės paskirties tikslą!

Finansų ministerių konferencija

Mentivideo mieste, Urugvajuje, įvyko Argentinos, Brazilijos Urugvajaus ir Paragvajaus finansų ministerių konferencija, kurioje buvo kalbama apie svetimšalių imigracijos reikalus ir dėl vykstančios kontrabandos tarp minėtų valstybių.

Nobelio taikos premija Hitleriui

Vienas švedų senatorius, Brandt, pasiūlė Nobelio Premijos Tarybai, kad taikos premija būtų suteikta Hitleriui.

— LIETUVOS operos dainininkas Kipras Petrauskas išvyksta dalnuoti Maskvoje į valstybės teatrą.

— Darbininkas J. Bendikas ties Prienais Nemune rado mamuto dantį, kuris sveria 4 klg. ir 4000 m. senumo.

ISPANIJOS TRAGEDIJA

Telegramos praneša, kad Ispanijos tragedija eina prie galo. Vyriausybiniškai pralaimėjimas Katalunijoje nusprendė karą Ispanijoje. Katalunija buvo vyriausybinių sandėlių, kurfuo šmėsi Ispanijos laudis kovoje su svetimšaliais. Jo netekus, vyriausybiniškai neteko ginklų fabrikų, amunicijos sandėlių, maisto ir kt. Tėsti karas sunku, nors jis gali užsitęsti dar keletą mėnesių, bet jau be vilties. Dėl to vyriausybinių eilėse yra nuomonių karas baigti.

Ispanijos karas, tai baisi tragedija Ispanijos kraštui ir jos tautai. Silpna, nepasirėngusi karui ir beginklė Ispanijos laudis heroiskai šuntiko plėnu apsikausiusį priešą ir jį kovojo ilgus metus, gynė savo krašto laisvę nuo grobikų.

Kiekvienas karas yra žiaurus, bet savo žiaurumu jis prilygti negali su pilietiniu karu. Žiaurus karas ir Ispanijoje. Tačiau viso što karo žiaurumai negalima primesti vyriausybiniams, kurie ramiai norėjo gyventi ir dirbti savo krašto gerovei ir nesikėsino ant svetimų žemių. Ispanai buvo užpulti ir jie turėjo gintis. Jie gynė savo teises gyventi. Nežiūrint to, užpulti jie buvo daug kuo kaltinami ir visi žiaurumai primetami užpultiesiems.

Vienas lietuviškas laikraštis paskelbė perėitą savaitę, kad Ispanijos vyriausybiniškai žudė tikinčiuosius, degino bažnyčias, iškasinėjo vienuolių lavonus ir juos išniekino.

Tai piktas tyčiojimas iš tų žmonių, kurie jau pustučių metų gyvena baisiuose pavojuose. Argi gali žmogui rūpėti kait is kapo lavoną, kuomet virš jo galvų skraido šimtalų karo lėktuvų ir sėja pragarišką mirtį, griaua istorinius paminklus, bažnyčias, mokeslų įstaigas? Argi gali žmogui rūpėti knaisiotis po kapus ir ieškoti supūvusio lavono, kuomet jis pats, jo šeima miršta baimėje arba vaitodamas krinta suplėšytas bombų išmestų iš lėktuvų? Ispanas dieną ir naktį gyvendamas mirties sukūryje, galvoja apie apsaugą ir apsigynimą, o ne apie lavonų kasinėjimą. O kas daugiau išžudė tikinčiųjų ir kunigų, tai istorija parodys.

Ispanai labai religinga tauta. Ji užpulta italy, vokiečių ir maurų. Kiek

užpuolikai išžudė ispanų Baskijoje, kiek jų dabar žudoma Katalunijoje. United Press skelbia, kad Franke kariuomenė nespėja šaudyti suareštuotų ispanų, neišskiriant nei kunigų. Ir tuos tikinčiuosius ispanus šaudo ne kokie tenai bedieviai, o generolo Franke sumobilizuoti Afrikos maurai, kurie Ispanijoje „katalikybę gyna“!

Kas sugriovė daugiau bažnyčių, taip pat nėra paslaptimi. Miestų ir didesnių kaimų bombardavimas nesiliauja. O gal Franke bombos tokios stebuklingos, kad jos numestos pataiko tik moterims ir vaikams, o bažnyčių nepaliečia?

Kas tie ispanai bebūtų, bet tyčiotis iš jų tragėdijos, iš tos pragariškos mirties baimės, kurią jie pergyvena, yra per daug nežmoniška.

Lietuvoj nutūpė vokiečių lėktuvais

Gruodžio 2 d. pil. Stravinskio sklype apie 2 kilom. nuo Leipalingio nusileido vokiečių karo lėktuvais, kuris betūpdamas sugėdo šir jo propeleris nulūžo, bet lakūnas leit. Vakulat nesusižeidė. Prie lėktuvo pastatyta sargyba. Lakūnas pareiškė, kad gavęs uždavinį ir išskridęs paklydo.

Pasaulių Klajūnas

Klajūno Kapas Jūroje...

Vakro saulė jūroj paskendo... Raudona kai kraujas buvo ji, O man viena mintis pribrendo — Nuskriztai per bangas audrų vilniami...

Plačiosios jūrės — mano svajonės, Sėlstančios vilnyje — man idealas.. Nuobodžios liko žemės kelionės, Bangose — būsiu laisvas kaip Aras..

Jos ošia man dainą ramumo — Vilioja širdingai prie savęs... Nutrauksiu aš grandį likimo, — Nužengsiu į šaltas gelmes...

Jūsro akmenuotas dugnas — KLAJUNO kapas bus jisai... Ir išvargęs mano kūnas — Jame išsėsis amžinai...

Ant juodo šalto vandens kapo, Nardys žuvėlės tamsumoje... Ir nieks nerai prie jo sau tako — Nes jis plačios jūros gilumoje...

KINIJOS NELAIME

OPIJUMAS KASMET KINIJOJE NUSINEŠA PER PUSE MIL. ŽMONIŲ

Kinija—vargso šalis. Kązin ar gali pasaulyje kas nors taip nieko nereikalauti, taip nieko nesiekti, taip patitenkinti savo skurdžia dalimi, kaip kinas. Kązin, ar yra pasaulyje kas labiau skurstų, negu kinas...

Kinija ši kelių šimtų milijonų tauta pasaulio likimo vairavimo politikoje traktuojama mažiau, negu keleto milijonų Europos ar kurio kito žemyno civilizauta tauta. Kinija, tas Azilijos rytų milžinas toli, toli atsfliekęs nuo mūsų meto pasaulio, tėra kaip nubundantis kūdikis. Šis didelio kūdikio nubudimas — dabartiniu metu jaunųjų pajėgų vykdomas tautinio susipratimo nubudimas, tautos konsolidavimas vykntū toli darniau ir pasekmingiau, jeigu neatsirastų žudanėjų trukdytojų. Vienas žymiausių kinų gerovės trukdytojų yra opijumo pypkė. Kas nuostabiai skamba, kad krašto civilizavimas nemaža dalimi priveržia dažną kiną dažniau užsirašyti opijumo pypkė...

Kinijos vadas, apskritai, naujoji Kinija, griebėsi milžiniško plėntų tiesimo darbo, kad tuomi nerangų valstybės organizmą išjudinti bei sujungti. Beant geriems keliams centro vyriausybės lengviau greitu laiku pasiekti kurios nors tolimos provincijos sukilusių gubernatorių

O tokios ekspedicijos, kaip žinoma, Kinijoje neretas įvykis. Suprojektuota ir tiesiama per 100,000 kilome-

trų naujų plėntų. Nutiesus plėntų pristeigta auto susisiekimo draugija, kurios palaikydamos keleivių ir prekin susisiekimą, varo gana pelningą biznį. Kinija, suprantama, labai didžiūoja savo naujais plėntais, tačiau... Yra šimtai tūkstančių kinų, kurie versdavo si ar dar ir verėiasi prekių gabenimu saviniai tolimuose toliuose. Sunkus tai darbas ir skurdus gyvenimas. Autobusai ir sunkvežimiai pradėjo juos konkuruoti. Konkurencija vertė šiuos perdaug įtępti jėgas. 30, 40, 50 ir daugiau kilometrų turėjo jie per dieną su savo sunkiomis naštomis keliauti. Tam atlikti neužtenka natūralių jėgų, o kinas nepasiekęs pradėto siekti tikslo nenori sugriūti. Tuomet jam lieka opijumo pypkė. Užsienio spauda pasitebi, kad tiesiogiu nuostabu žiūrėti, kaip tie rūkomi nuodai nuskankiniamis ir nuvargusiū žmogui vėl gyvybės ir jėgų priduođa: užtraukęs pypkė jis pakyla ir skubiai žengia taip lengvai, tarsi akmenis grindiniu ristusi sviedinys.

Suprantama, šis botagas yra žudantis mirties botagas.

Ne tik nesiko, o ir kiekvieno rūkančio opijumą kinų vyro gyvybinė jėga ir galia išgaišta pačiam amžiaus žydėjime. Net kinės bevlitiškame varge „vilties“ opijumo pypkės malonumoose ieško, o neretai dar ir savo rėkiančius vaikus tais nuodais nuramina. Yra istisų provincijų, kur šis nuo-

das privėdė didelę dalį gyventojų prie fizinio nusilpnėjimo, net išsigimimo. Kai kuriose vakarų provincijose, kur tūkstančiai ha tomis baltomis nuodų agonomis apsodinta, milijonai žmonių šio geidulio pražudyti.

Akylesniems Kinijos vadams pasidarė aišku, kad opijumo nuodai, gali pamažu tautos samonę ir gyvybę visai pražudyti.

Pradžioje 19 šimtmėcio didelis britų opijumo įsivežimas buvo net kinų—anglų karo (1840 m.) priežastimi. Istorijos šis karas vadinamas „opijumo karu“. Po didelių karų kinų priešopirminiam judėjimui pavyko pasiekti to, kad Anglija pasižadėjo mažiau opijumo iš Kinijos importuoti. Su tuo mažėjo ir auginimas. Kinų valdžiai taip gerai pavyko suorganizuoti tautą kovai su opijumu, kad galutinas opijumo išnaikinimas įvyko greičiau, negu buvo manoma, žymiai prie to prisidėjo ir tas faktas, kad per 8 metus Anglija buvo visiškai uždraudusi opijumo įvežimą.

Pasėkmės tačiau nebuvo pastovios. 1911 m. revoliucija opijumo išsiplėtimui davė naują aketiną. Mandžių dinastijos ir jos centralinės biurokratinės sistemos panaikinimas privėdė valstybę — milžina prie susiskaldymo į atskiras provincijas. Provincijai vadai paprastai eidavo prie to, kad turėtų didesles armijas ir jomis galėtų siekti hegemonijos ir partinių tikslų. Pilietiniai karai, kurie nuolat ir nuolat liepenojo krašte, pareikalavo daug pinigų. Iš kur galėjo generolai jų gauti? Opijumo auginimas duoda gražaus pelno. Kinija vėl pakvipo tirštais opijumo dūmais... šiandie opijumo dūmai, pa-

lengva tirpsta nuo Kinijos padangės tačiau opijumo ir pypkės sąvoka ir pareikalavimas nepaprastai įsigėres į kino dvasią ir kūrą.

Iš viso, kinas kantrus, ramus ir jo dvasiniai polėkiai naujų kelių neieško. Jeigu kinas turi parduoti atliekamą ar nutrauktą nuo savo burnos sauja ryžių, jis pasipils juos ant staliuko ir sėdės prie jo visą dieną, o jei neparduos šiandien, tai dar ir rytoj, kol parduos. Jei kinas turi krėstinę molių lušnelę, jei ant jo lėksto stogo užnės žemių ir pasodins pupelių ir opijumo diegą. Valgyti jam daug nereikia: saujos ryžių gana visai dienai; tačiau už antrą ryžių sauja jis nusipirks grūdėlį opijumo, — tiek jis prie to pripratęs. Ir jų religija ir neveiklus būdas kiną neuždega, nejudina, o migdo. Milijonai kinų skursta. Reti metai, kad Kiniją neaplankytų bėdas, kurs kartą tūkstančius, du kartus milijonus aukų nusineša. Nuolatiniai potvyniai tirštai apgyventose srityse nusineša nepaprastai didelį aukų skaičių.

Kinija turi priešų, kurie suinteresuoti kinais, o jų linkėjimai ir siekimai — silpninti kaip pavieniaus kinus, taip ir visą jų kolektyvą. Tie priešai įvairiomis priemonėmis palaiiko opijumo auginimą ir platinimą kinų tarpe. Opijumas jiems yra politinis ginklas, nukreiptas į kino širdį. O vis dėlto kinų priešaugius daugėja ir Kinija stiprėja. Tą nuostabų kinų gyvenimą gerai supranta Kinijos vadas maršalas Čiangkaišekas ir visas pastangas deda Kinijai apvalyti, pakelti krašte gerovę, nubudinti tautinę kino samonę ir atgimusiū naująją Kiniją pastatyti ant vieningų, savų kojų.

MOKSLAS

Zemė, kas ji yra, kada ir iš kur ji atsirado ir kaip joje vystėsi gyvybė iki dabartinių laikų

Gimstam, gyvenam ir mirėtam čia pat Zemėje. Niekur kitur iš Zemės nėra vienas žmogus nėra išvykęs: nei į mėnulį, nei į žvaigždes. O ar žinom iš kur, kada ir kaip atsirado ši mūsų maitintoja — Zemė?

Žilų senovės prieš bilijonus metų erdvėje lėtai sukosi milžiniškas susitelkusių medžiagų kiekis, kuris dėl neįsivaizduojamo karščio buvo virtęs miglynu. Slėgiant išsisiems tūkstaniams ir milijonams metų, tas miglynas vėso ir dalį šilumos atidavė erdvei. Sumažėjus temperatūrai miglynas virto skysta mase ir subūrė į nesuskaitomą daugybę dalių: saulę, mėnulį, žvaigždes ir žemę. Subirusios dalys išsikirstė po visą erdvę, įgijo didesnį greitį ir traukimo jėgų veikiamos pradėjo keliauti tam tikram atstumui vienos apie kitas.

Zemė besisukdama apie saulę apsidengė kieta plutele, ant kurios paplūpo gausūs lietūs. Bet vanduo, vos pasiekęs žemę, išnypdamas ir virdamas garais vėl kilo aukštyn, kadangi dar ne visiškai buvo atvėsusi toji pluta, po kuria slėpėsi ir slėpias ugnimi žėruojanti masė. Dažnai susirinkusios dujos praplėsdavo auštandį plūtą ir ji būdavo apipilama iš gelmių išstumta ta ugnimi žėruojančia mase. Tada vykdavo baisiausios katastrofos, ir žemės veidas nuolat keitėsi. Aišku, jokia gyvybė dėl nuolatinių pavojų netrukdytinos tylos, kuriame viešpatavo visame žemės rutulyje.

Bet kas kart sunkesnis ir lėtesnis darėsi žemės atsavimas. Joje apsigyveno gyvybė — pirmiausia vandenyje — kuri nuolat augdama ir stiprėdama užkariavo sausumą ir orą.

Žaibų ugnis nušviesdavo pasakišką karaliją: milžiniškuose miškuose ropojo triakės metrinės samalandos, o pelkėtose vietose, paparėlių (sulig medžiais didumo) paukšniškos zirsė vabzdžiai titanoformai — erelio didumo. Metriniai žiogai ir vorai knibždėte knibždėjo tarp žolių.

Medžiai — milžinai, kaip lietaargiai plėvesuojantieji vabzdžiai — ar tai nepanašūs į pasaką, sapną? Ne, tai ne pasaka, tai akmens anglies laikų pasaulis, nuo kurio žlugimo prabėgo 400 milijonų metų. Tik tu laikų liekanos guli giliai žemėje. Kiekvienas iškastas anglies gabalėlis liūdija apie anų laikų gyvūniją ir augaliją.

Dar neapėjo suanglėti paparėčių miškai, o gyvenimas vėl pražydo nauju pasauliu. Suklesti dar didesni tam-

sūs miškai, žemėje isigali baisūs slibinai: oras, vanduo ir sausuma jų pilna.

Net žemė stena keldama tokį milžinų svorį, o jie, lyg kokios mėsos kolosai, slankioja vieni kitus žudydami savo galingais ir kietais, kaip plienas, dantimis. Šie bestijos buvo patys plėšriai iš visų žemėje buvusių gyvulių. Tarsi milžinai, palyginus su 800 centn. evertančių dipterodoksu, buvo tik nykėtakai. Šis savo uodega nudėdavo visus priešus, o einant jam mšku medžiai lyg špuliuškai griūdavo nuo smūgio. Bet tas titanas mto žole ir tik užpultas gindavosi — pats nieko nepuldavo. Kartais betgi juos nugalėdavo vėlinškais snukišais baisieji trachodontai, kurių fantastiškuose žandikauliuose tilpo 2070 dantų.

Dabartiniuose šiaurės kraštuose augo laurai ir palmės, o Europos pietuose ūžė jūrų bangos, kuriose, lyg torpedos, maudėsi 10 metrų ichtiozaurai.

Oras buvo pilnas milžinų pterozaurų, kurių skrajėjimo plėvės tarsi didžiulio orlaivio sparnai turėjo 8 metrus ilgio.

Apie tų laikų gyvūniją garsus tyrinėtojas R. France yra pasakęs:

— Nebuvo tobulesnių gyvių nei prieš juos, nei po jų. Jie turėjo tobuliausius puolimo ir apsigynimo ginklus: šarvus, ragus, dantis, eparnus ir t. t. Tai gamtos stebuklas. Mes niekad niekad nesuprasim, kodėl tokie milžiniški gyviai turėjo užleisti žemę nekultūringam menkučiui žmogui.

(Bus daugiau)

Batų dirbtuvė ir krautuvė VOLGA

MOTIEJAUS DAMBRAUSKO

Santa Barbara, Rua 15 de Novembro, 789.

Lietuvius Motiejus Dambrauskas atidarė batų krautuvę ir dirbtuvę Santa Barbara miestelyje ir kviečia pas save apylinkės lietuvius, esant reikalui, ar šiaip liūsu laikui, atsilankyti.

Santa Barbara, Rua 15 de Novembro 789.

PARSIDUODA NAMAS Villa

Zelinoj iš dviejų kambarių ir virtuvė 10x29. Namų kaina — 3:000\$. Kreiptis ten pat, Rua 14 nr. 48.

Senovės Lietuvių Vestuvės

Įdomios savo apeigomis buvo senovės lietuvių vestuvės. Prasuose buvo paprotys vogti jaunąją, kas, žinoma, būdavo atliekama su tėvu ir jauniosios žinia. "Vogdavo" jaunojo pasiųstas žmogus, keliavėdžiu vadinamas. Jaunąją "pavogęs", keliavėdis ilgą kelią smarkiai važiuodavo, nes jaunosios broliai jį raiti vykdavo.

Atvažiuavęs prie savo žemės ribų, "vagį" ir jaunąją pasitikdavo jaunas ir vienoje rankoje laikydamas alaus puodelį, o kitoje žibintą, apeidavo tris sykius aplink vežimą, duodavo jaunąją išgerti alų ir liepdavo saugoti jo namų židinį.

Gryžęs keliavėdis užlipdavo ant stalo ir paskelbdavo, kad "pavogęs" to ir to dukterį.

Jaunąją merginą numazgodavo kojas, o moters užrišdavo akis ir papeludavo medum lupas, kad tik saldžius žodžius savo vyrui kalbėtų. Paskui kelios moterys, paėmę ją už pažastų, vedžiodavo po visą trobą ir, privedę prie durų, liepdavo spirti koją, kad jos atsidarytų. Jaunąją tai padarius, ją apipildavo ją grūdais ir liepdavo tik

jų dievams tikėtį. Po to pasodindavo ant apverstos duonkepės, į rankas paduodavo degančią balaną, nuimdavo rutų valniką, suskirstydavo, sutarėdavo plaukus, perverdavo juos raginiais žiedais ir kirpdavo. Tas reiškę, kad jaunoji nustojo laisvės. Tą padarę ant jaunosios kelių padėdavo duono kepalėli, paskui visi apeidavo aplink ją, apgaubdavo balta drobule ir apveddavo tris sykius apie ugnį. Vandeniui, kuriuo numazgojo jaunosios kojas, senos moterys apšlakstydavo namus, galvijus ir visus baldus.

Pasibaigus toms apeigoms, pasodindavo jaunąją šalia jaunojo, atrišdavo akis ir paduodavo alaus abiem iš vieno indo, kurį išgėrę, paskutinį lašą pildavo ant slenkščio dievams, o indelį sudaužydavo.

Galiausiai būdavo atnešami du žiedai, kuriuos jaunavedžiam užmovus, jungtinių apeigų baigiamos.

Tai taip senų, senų laikų lietuvių atlikdavo savo vestuves. Laikas eina ir visokie įpročiai keičiasi. Šių dienų lietuvių savo vestuves atlieka visai skirtingai.

Slaptos svetimšalių mokyklos

Brazilijos valdžios organai seka svetimšalių mokyklas ir daboja, kad jos laikytųsi nustatytų nuostatų. Bet vokiečiai nelabai nori laikytis prie vietos valdžios įstatymų ir labai dažnai juos peržengia, visai su įstatymais nesiskaitydami. Brazilijos vyriausybė daug vokiškų mokyklų uždarė, kurios nesilaikė nustatytų taisyklių. Bet nežiūrint to, vokiečiai ir toliau atidarinėja slaptas savo mokyklas ir tenai skepija savo vaikams Hitlerio mokslą.

Iš Florenopolio pranešama, kad Santa Catarina estade šiomis dienomis uždarė vieną slaptą vokišką mokyklą ir arėštavo mokyklos vedėją ir pastorių, kurie toje mokykloje dirbo, be to, konfiskavo visą mokyklos turta.

Šitokių dalykus turėtų gerai sau galvon įsidėti mūsų "profesoriai", kurie mažaisiais savo piršto pajudėjimu skelbia laikraščiuose ir didžiausią gyriasi, kad jiems gerai sekasi suorganizuoti slaptas lietuviškas mokyklas. Vadinasi, mūsų mokytojai, kurie kas mėnesis gauna po virš vieno cento algos, pats kasa duobę lietuviškoms mokykloms. Ka jie nori tuo pasiekti, sunku suprasti. Bet greičiausia to: jeigu jau valdžia augantų tuos dirbant slapoje mokykloje ir juos nubaustų, jie tada imtų šaukti, kad juos įskundė "centrininkai", kaip jau ne kartą esame girdėję. O tada, kaip kankiniai, jie gautų ordenus.

INŽINIERIUS STEPAS KAIRYS

Inžinierius Stepas Kairys yra gerai žinomas dar nuo prieškarinių laikų visai Lietuvos darbininkijai, kaip Lietuvos Socialdemokratų vadas. Šiuo mėnesį tam tauriam lietuviui ir socialistui suėjo šešiasdešimt metų amžiaus.

Tai vienas iš seniausių Lietuvos inteligentų Socialdemokratų veikėjų, kuris jokiems blaškiams vėjams nėra pasidavęs ir iš pat jaunų dienų dirbęs Lietuvos darbininkų tarpe.

Inž. Stepas Kairys yra vienas žymesnių Lietuvos publicistų, kurio raštai visuomet pasižymėjo didele erudicija, švelniu ir kartu aštriu humoru. Jis yra parašęs nemažą gražių feljtonų.

Be to, inž. Kairys yra vienas žymesnių Lietuvos mokovų didelis vandenčių specialistas. Jau Vilniuje gyvendamas dirbo vandentekų srityje, o dabar Lietuvoje veikė visų mfeeto vandentekų projektai yra inž. Kairio padaryti. Ji kai po didelį specialistų laiko ir Kauno miesto savivaldybė.

Lietuvos radikalioji visuomenė rengia tinkamai inž. Stepo Kairio šiasiasdešintines metų amžiaus sukaktines paminėti.

— Sausio 6 d. išvyko Varšuvon naujis Lietuvos pasiuntinys Lenkijai Dr. Šaulys.

MOTERIS IR MEILĖ

KLEMENSAS JŪRA.

(Gyvenimo faktas)

Atostogaudamas gražioj Suvalkijoje ir vaikščiodamas nuolaidžiais Sešupės krantais, sutikau savo buvusį mokyklos dienų draugą Julijų.

Pasisveikinome.

Aš prisiminiau, kad jau dešimt metų nūgrimzdū paskutinio matymosi... mokyklos suolo...

Jis jau nebuvo tas linksmas nerūpestingas jaunuolis, o pamokose nuostabus kombinatorius ir išradėjas visokių žaidimų... Kartais mes jį "Archimedu" vadinome. Bet dabar jo niauri nuotaika... raukšlėmis išvingiuota, nors dar tikrai jaunuolio kakta — rodė gilus išgyvenimus...

Mesėjome toli į užmiestį, kur nesigirdėjo įkirus choatiškai nusiteikusių miesto dvelkimo. Gamta mus globė. Lietuvišką pašėpujų gamta, gailinanti ir rami.

— Tu nežinai, koks žiaurus gyvenimas... — prabilo pirmuosius žodžius mano prietelis.

— O taip, aš žinau — koks žiaurus gyvenimas. Aš pažįstu jo tik žiauriąją, tik tamsiąją pusę. O vis tik, nors ir pats blogiausias gyvenimas — vertesnis už negyvenimą...

— Netiesa, užsidėgė Julius — tu kalbi taip, nes nežinai ir jo gražiųjų pusių, gyvenimo prosvaidžių, kurioms užgęsus, žmogus pasijunta lyg iščiulpta apelsino žievė — ntekam nereikalingas...

— Juliau, nemaniau, kad toks pesimistas esi. Bet nenusimink. Papasakok, kas slėgia jautriąjį Tavo sieją, tikėk, ir tau nusisėpsos likimas pro niaurių nusivylimų debesį. — raminau.

Gamta dvelkė vakaro vėsoma. Tyliai sroveno Sešupės vanduo... Apylinkę gaubė harmoninga grožio idilija...

— Klausyk — tyliu, švokšėdiančiu balu prabilo Julius.

— Aš atkleisiu, papasakosiu tau savo liūdno būties pasaką. Nors toji pasaka ir liūdna, kaip ir visų gyve-

nimo apviltojų, bet ji realu... Aš ją išgyvenau su visomis smulkmenomis...

— Matyt, tu nelaimingai įsimylėjęs? — nelėkančiau nepaklauseš.

— Gal būt... — sausiai atsakė. Jis buvo nepatenkintas mano įsikišimu. Bet, aš jaučiau, kad jis tie išgyventimai per daug slėgia ir jis turi kam nors atverti savo širdį.

Ir jis pradėjo.

— Mano pasakojime svarbiausią vaidmenį vaidina moteris... Taip, moteris ir meilė...

Aš susidomėjęs klausiausi.

— Moteris visame gyvenime figuruoja... Taip, bet ji ne visiems išprandžiama "mislė"... Čia ji tau angelu vaizduojasi, o už kelių akimirų — žiaurus demonas... Arba, dar blogiau, dar blogiau — pakartojau — tai kląstingoji angis.

— Taip, drauge, gal tu jomis nesidomi ir todėl tu laimingas. Tu sakei, jog esi išbraukęs moters vardą iš savo minčių pasaulio. O aš? Aš ja domėjau... ir išgoriau [nusivylimo nuodų taurę, vos neišbraukiau iš gyvenimo knygos... Aš gyvenau, bet mano veido žiaurių gritmasų jau niekas

nepakeis nerūpestingumo šypsenomis..

— Klausyk, drauge, sėskime ant šio apsamanojusio akmens, lai ir šis negyvas šaltas milžinas pasiklauso mano būties pasakos...

— Gal šis tylus, kaip Amžinybė, akmuo pasmerks tą, kuriai joks smerkimas nėra peržiaurus...

— Aš baigęs mokslą visą laiką gyvenau Kaune ir Liudvinava, kaip gimtinge, labai retai aplankydavau. Bet pernai metais, dėdės kvečiama, sutikau vieno mėnesio atostogas praleisti kaime.

— Apsigyvenau pas vaisingąjį dėdę ir nerūpestingai leidau atostogų dienas... Meškeriojavau Sešupėje, arba su bloknotu ar knyga renkoje vaikščiojau po netoliese esančią mažutį miškelį.

— Bet kartą man meškeriojant iš upės pasisukino išplaukė mažas laivelis, kuriame sėdėjo tyliai dainuojanti mergaitė.

— Undinė — nusijuokiau ir priplaukus jau arčiau, prakatbinau.

— Susipažinome...

(Bus daugiau)

Juozas Audickas.

Vincas Kudirka

1938 m. gruodžio 31 d. suėjo lygiai 80 metų nuo Vincas Kudirkos gimimo. Ta proga ir daromas jo paminėjimas.

Nors Vincas Kudirka rašė, kad: "Gal būtų, gražiau atrodytų, kad istoriją prigulėtų ne nuo purvinių artojų ar mėslyvių, ne nuo suodinių kalvių ir fabriko darbininkų, bet nuo puikiai apsirūdžiusių, gražiai išveiztintų mokslo specialistų", tačiau mes turime pripažinti, kad su pačiu Vincu Kudirka rišasi ištisa lietuvių tautos istorija. Tiesa, Kudirka nebuvo genialus kurios nors šakos specialistas. Jo gydytojo specialybė buvo tik priemonė pragyventi. Jis šmėsi ir veikė visose gyvenimo srityse, kiekvieną jų populiario. Kaip tik dėl šių darbų mes Kudirką laikome dideliu mūsų tautos žmogumi.

Su Vincu Kudirka iškyla visa eilė žymių mūsų tautos įvykių, kurių kiekvienas turi savo istoriją ir vertas paminėti. Tad šia proga reikia paminėti pirmąjį Varpininkų suvažiavimą, kuris įvyko 1888 m. Marijampolėje. Šiame suvažiavime dalyvavo Vincas Kudirka, J. Kasakaitis, K. Grinius, P. Leonas, P. Kriaučiūnas, Tadas Franckevičius, V. Palukaitis, A. Kronkaišis ir kt.

Šiame suvažiavime buvo aptartas naujo laikraščio leidimas. Vincas Kudirka buvo naujojo laikraščio iniciatorius. Po šio suvažiavimo Vincas Kudirka visai asidėjęs ruošėsi išleisti

laikraštį, kurį jis pasitaręs su kitais Varšuvos studentais lietuviams pavadino "Varpu". Ir 1889 m. jį išleido.

Nuo šio pirmojo "Varp" iniciatorių sukako 50 m. Šis suvažiavimas yra "Varp" gadinės pragiedrusis, ir vertas paminėjimo.

Lygiai po 10 m., t. y. 1898 m. Vincas Kudirka parašė mūsų tautos himną, pritaikė melodiją. Taigi, sukako 40 metų kai visos lietuvių tautos giedamas himnas "Lietuva Tėvynė Mūsų". Kokio įvykio įkvėptas, jau visai menkos sveikatos bebūdamas, Vincas Kudirka parašė mūsų himną, man neteko niekur nei jo raštuose, nei jo draugų ar pažįstamų atsiminimuose, užtikti. Šis mūsų tautos himno jubiliejus 1938 m. pro mus prabėgo nepastebėtas ir nepamintetas.

Mums čia jį prisimenant, tenka tuos gilius žodžius — iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia — įsidėmėti ir iš tos netolimos, šių žodžių autorių praeities gyvenimo, darbų ir idėjų semtis naujos stiprybės.

Būtų galima ir daugiau didesnių atakirų darbų arba įvykių iš Vincas Kudirkos laikų paminėti, bet mes jų atskirai nebeliesime, o sustosime ties pačiu Vincu Kudirka.

Vincas Kudirka mokslėvis — studentas

Pradžios mokykloje Vincas Kudirka buvo vienas iš pirmųjų mokinių

Tai galima spręsti iš to, kad jis šią mokyklą baigė per 3 m. Jis tiek buvo prasikišęs kitų mokinių tarpe, kad mokytojas kur išvykdamas jį palikdavo tvarkdaru. Be to, nepaprastai gražiai rašęs dailiaštį.

Gimnazijoje Vincas Kudirka atkreipė į save mokytojų dėmesį, — ir jis V klasės mokinyso buvo paskirtas pirmaklasio mokinių Galkauskienės bendrabuty prižiūrėtoju. Tuo tarpu prižiūrėtojais tebuvo skiriami VII—VIII klasių gimnazistai. Vincas Kudirkos prižiūrimas bendrabutis tapęs pavyzdžiu kitiems. Vienas iš jo auklėtinių, J. Kačergis, rašo: "Kudirka labai rūpinosi mūsų žvilgėjimu iš viršaus, bet dar daugiau jam rūpėjo jo globoje esamų mokinių pamokos." Ir iš tiesų, Kudirka savo prižiūrimuosius ne tik išmokęs prie stalo sėdėti, gražiai valgyti, nesikalbėti, gražiai žaisti ir klausyti, bet šie mokiniai buvę išmokyti voliai mokytis ir gauti gerus pažymius.

Baigęs VI kl. Vincas Kudirka pastojo į Kunigų seminariją Seinuose. Bet jis iš čia išstoja. Mažai veda su kitais auklėtiniais tušėjų draugysčių, bet slėpiai seminarijos bokšte ir čia skaito ir skaito kunigų seminarijos administracijos draudžiamas knygas, kurias jis gauna per vieną iš seminarijos tarnautojų dukterį. Nors seminarijos vadovybė tai žinojo, bet jai žiūrėjo pro pirštus, nes Kudirka šiaip buvo pavyzdgingiausias ir moksliausias auklėtinis. Jis net vienas buvo leidžiamas į miestą. Be to, Kudirka buvo gana dailaus išaugimo, muzikalus ir plačiai apsišvietęs, o kunigų luomas

tokius labai vertino, todėl Kunigų seminarijos vadovybė šias savybes labai vertindama jam teikė tiek daug lenyvavų. Bet kadangi Vincas Kudirka tapti kunigu neturėjo nė mažiausio noro, todėl turėjo iš kunigų seminarijos pasitraukti.

Grįžęs iš seminarijos į gimnaziją, kaip teigia gen. Bulota, Vincas Kudirka buvęs 3-čias mokinyso, nors buvo gana gabus. Tačiau žinant tai, kad Kudirka turėjo pats sau duoną užsidirbti, be to, kaip teigia Kačergis, jis labai mažai ruošdavęs pamokas, o tik skaitęs knygas, amuikavęs ir piaušęs iš medžio, galėsime suprasti, kad Kudirkai ir nerūpėjo būti pirmuoju mokiniu.

1891 m. baigė gimnaziją ir įstojo į Varšuvos universitetą, kurį baigė 1899 m. atseit studijavo 8 m. Kaip jam sekėsi studijuoti, deja, niekas savo atsiminimuose nerašo. Bet atsimeinant, kad tų 8 metų vienerius metus buvo filosofijos fakultete, kad kartą buvo iš universiteto pašalintas, kad turėjo pats susirasti pragyvenimo šaltinį, o, be to, turėjo visą eilę pašalinių darbų, o galime manyti, kad jam studijos nebuvo sunkios. (Bus daugiau).

SVARBU VISIEMS

Visiems lietuviams svarbu žinoti! kad išrūpiname, kas neturi paso, uoste policijos liūdiūmimas, ištkimybės ir gere politinio elegsio pažymėjimus, parengiami dokumentai svetimšalių registracijai ir legalizacijai, išgaunamos įvairios karteiros, daromi vertimai ir kt. pigiai ir skubiai. Visais reikalais kreiptis šio laikraščio redakcijon.

Daržai išsimokėtinai

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbijoje Central do Brasil, O.A.I.C. skirsto ir parduoda už įsimokėjimo mokestį didelį daržą — chacara — kur yra tūkstančiai šių medžių: Pereiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Eranjeiras ir daugelį kitų vaismedžių. Išsimokėtinai parduodamas geras namas ir kiti pastatai su žemės sklypais. Dalis daržų su geru malkų mišku, kuri galima parduoti po 500 reisų metra. Traukiniai iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14,30.

RAŠTINĖ: Rua São Bento 17, Tel.: 2-7549, S. Paulo. Sekmadientais: teirautis priešais stotį Carvalho Araujo krautuvėje pas Antonio Kirsten.

SIUVYKLA "ESTAN"



STASIO SLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams
Rua da Conceição 79-A, Fone:
4-1940 (prie pat stoties L. u. z.)

atidarė naują skyrių — antra
siūvyklą, Braz. rajone, prie sto-

čių Norte ir Braz.

RUA DR. ALMEIDA LIMA, 19

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Viduriniu ligu specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 3 v. v.

RUA DA GRAÇA, 235 TEL. 5-1431 S. PAULO



GALECKO SIUVYKLA

Siūva rūbus pagal naujausias madas iš įvairiausių medžiagų — vietinių ir užsieninių. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

TAD VISI IR SIUVASI RŪBUS GALECKO SIUVYKLOJE.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257 Tel. 4-1457

NETURI PINIGŲ? REIKIA GERO KOSTIUMŲ?

Tad nieko nelaukdamas kreipkis siūvyklon

«Vilnius»

Matriz: Rua da Mooca, 3027 Tel. 2-8854. Filial: Pr. Julio Mesquita, 60 Tel. 4-5015.

Kur pasieqidinsi geriausios medžiagos eilutę mokėdamas į mėnesį po 20\$.

O taip pat čia gausi neperšlampamą apsiaustą (capa) tokio-

mis pat sąlygomis.

Lietuviu Jaunimui

DEMESIO!

Norėdami dėvėti gražiai pasiūtus rūbus ir pigiau negu kitur tik pas Paulo Ambrozevičius, kur darbas atliekamas sulig naujausių madų vyriškų ir moteriškų.

Lietuviai, išnaudokite laiką sekmadieniais ir vakarais. Užieikite ir įsitikinsite, nes darbas atliekamas neblogiau kaip São Paulo centre, bet daug pigiau.

Taip pat yra gražus pasirinkimas moderniausių medžiagų

PAULO AMBROZEVIČIUS

RUA CICALAMES NR. 52 - V. BELLA - S. PAULO

KNYGŲ SKAITYTOJŲ DEMESIUI

1) Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro knygynas, rua da Mooca nr. 1719, knygas keičia pirmadieniais ir šeštadieniais nuo 19 iki 20 val.

2) L. Katalikų Bendruomenės knygynas, rua Sete Nr. 85, knygas keičia antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 20 iki 21 val.

3) Dr. Vinco Kudirkos mokykloje Moka, rua Lithuania, 18, suaugusiems knygas keičia antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais (vakarais) nuo 6 iki 8 val. Mokiniai knygas keičia mokyklos vedėjo nurodyta tvarka.

4) D. L. K. Vytauto mokyklos knygynas, Vila Bela, suaugusiems knygas keičia vakarais: trečiadieniais nuo 6 iki 10 val. ir sekmadieniais nuo 8 iki 11 val. iš ryto. Mokiniai knygas keičia kasdien.

5) Dr. J. Basanavičiaus mokyklos knygyne Vila Anast-

clo, mokiniams knygos keičiamos šeštadieniais tuoj po pamokų, o kitiems skaitytojams — pirmadieniais nuo 7½ val. iki 8½ val. (vakarais) ir šeštadieniais nuo 3 iki 3½ val. dienos metu.

6) Maironio mokyklos knygyne, Parque das Nações, knygos keičiamos mokiniams kasdien tuoj po pamokų, kitiems skaitytojams — antradieniais (vakare) nuo 6 iki 9 val.

7) Centr. L. S. Br. knygynas, rua Bandeirantes 474, mokiniams ir suaugusiems knygas keičia kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Vakaraus — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Į interiorą pasiskaitymui išduodamos didesniais kiekiais tik pagal atskirą susitarimą su knygynų vedėjais.

RAŠOMOJI MAŠINĖLĖ

Labai pigiai, beveik nauja, parduodama rašomoji mašinėlė Remington arba Mercedes firmų. Teirautis Rua da Mooca, 1721.

LABORATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų)
Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS YRA "Lietuvių Aidas Brazilijoje"

nes jis remiamas tik savų skaitytojų. Jei dar nesi "Aido" prenumeratorius, tuojaus stok į jų eiles!

KAVA "DOM BOSCO"



Lietuviai visur reikalaukite ir pirkite kavą DOM BOSCO. Tai gyna pirmos rūšies kava.

Sociedade Torrefação de Café
"Dom Bosco" Ltda.

Rua da Mooca, 305-A Tel. 2-1123.

Dr. A. Jazara Snege

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Viduriniu, veneriniu ir moterišku ligų specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.

Ladeira Porto Geral, 12, salės 4 ir 5,

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)

Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijoje, Rygoje ir Rio de Janeiro.

Vidurinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreja — Sifilis. Gydymas kalnu saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak. Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga, 139 1-mas aukšt. Tel. 4-1705

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškai, greitas ir tikras gydymas skilvio ir kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydoma **BE OPERACIJOS**. Įvairios Moterų ligos gydomos irgi **BE OPERACIJOS**, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Paulo Licciardi

Medikas — Operatorius Santa Casa

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. vak. Gyv. Vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro). Tel. 5-4175 — S. Paulo. **PASTABA:** Vyksta į namus bile v-dą, dieną, naktį.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotekos, žemės pirkimas bei pardavimas ir t. t.) Skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, antras aukštas, Tel. 2-4214

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak

KALBA LIETUVIŠKAI.

DR. A. CANDIA

Venerinės ligos:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniskas.)

SIFILIS. Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais nuo 10-12.

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.

Telefonas: 4-0218

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

R. 15 DE NOVEMBRO, 193 sobreloja Tel. 2-6393.

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: cart. professional, carteira de identidade.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.



LIETUVIAI, DĖMESIO!

Kiekvienas pasistenkite pažinti

SIUVYKLA LIETUVA

KAZIO ŽEBRAUSKO

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame.

Lietuvių siuvyklų yra daug, bet **SIUVYKLA LIETUVA** tik viena.

Rua General Ozorio Nr. 161. — S. PAULO

Kur tik busi, neuzmirsk "Aido"

Jis parduodamas;

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retiro: Baužio krautuvėje — rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintra; Kioskoje — kampas J. Paulino ir Silva Pinto; V. Anastazijoj Kirilausko krautuvėje; V. Zelina; J. Vigelio krautuvėj — rua 3 N.º 4; Jurgelevičiaus krautuvėj prie bažnyčios; Mokoje — kampas rua da Mooca ir av. Paes de Barros kioskoje. Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj Rua Canindé, 478 Stankevičiaus krautuvėj; Lajoje, kioskoj prie stoties.

SANTO ANDRÉ:

S. P. R. stoties kioskoj.

SANTOS:

S. P. R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje

nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam nors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneš kite redakcijai, o redakcija tuoj pasirūpins. Aidas turi būti visur parduavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampeilio tenelieka, kur nebūtų Aido.

Skaitykite Ir kitus raginkite

SKAITYTI

"Liet. AIDA Braz."

PRENUMERATA 12\$

DANTU GYDYTOJAS JOSE LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgiamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

VOKIEČIŲ FOTOGRAFIŲ IŠTAIGA

"BERNARDO"

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinsme, o taip pat ir su dažais.

Darbas greitas sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 447 (senas, 103-111) S. Paulo
Telefonas 4-5576.

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Lietuviškas choras, kokio Brazilijoje da nebuvo

B.L.O. Centro rengiamame Lietuvos Nepriklausomybės minėjime, kuris įvyks vasario mėn. 11 d., dainuos lietuviškas choras iš suvirė 150 daininkų. Tai pirma kartą Brazilijoje viešai pasirodys toks skaitlingas choras. Šiuo sykiu bus sujungti net keturi chorai. Tai bus bent kas paklausyti.

K r s p.

"Alfa nr. 3"

Jau esame girdėję apie visokias "alfas". Tai toks žmonių susibūrimas lietuviams apgaudinėti. "Alfa" buvo Kaune ir apgaudinėjo lietuvius važiuojančius Brazilijon. "Alfa nr. 2" gimė Brazilijoje, bandeirantininkų gūstoje, kuri buvo atidengta užpėreitais metais. Toje "alfoje" buvo susispietę bandeirantininkų šuliai. Tai buvo Vancevičius vadovaujamoji, po Lietuvos Sąjungos Brazilijoje skraistė, "pinigų persiuntimo" įstaiga, kuri vėliau ėmė po policiją ir iškėlė bylą. Tai buvo gaučiados laikų "alfa", visokeriopai remiama ir palaikoma. Šiandieną jau mes galime kalbėti apie "Alfa nr. 3". Tai irgi bandeirantininkų padaras — tai garsus Aero klubas, kuris vietos lietuviams žadėjo visokiausių gerybių; lėktuvų skristi Lietuvon, sklandituvų pasportuoti, inžinerijos kursų, įvairių specialistų ir p. Mūsų įtautiečiai patikėjo gražioms pažadams, juo laiau, kad tos "alfos" sandarbininkai buvo Gaučys, jo tarnautojai, mokytojai, kaip Jurevičius, Bakšys ir kitos vožnos asabos, mintančios Lietuvos litu. Aero klubui suplaukė daug pinigų. Vancevičius net Argentinoje rinko pinigus. Tokiu būdu ir argentiniečiai liko apgauti, nes tie pinigai, nežinia kur dingę, sutirpo ir kolonija nei lėktuvo, kurio galėtų "skrįsti Lietuvon", nei sklandituvo, nei kitų galų nematė. Be to, suvilioji mūsų išeivius į "Alfa nr. 3" mokėdavo kiekvieną mėnesį po 5\$. Tad kur jie šiandien yra, kas tuos pinigus priglaudė? Kolonija nori žinoti. Ji netylės ir kels balsą prieš tokią bandeirantininkų šunybę, kaip netylėjo ir dėl "Alfa nr. 2".

Kaip pagalvoji, tai, ištikrųjį, atrodo, kad Brazilijos lietuvių koloniją apsidė sukėdavimų ir nesąžingumo ligą. Nuo pat kolonijos kūrimosi tos netesybės įeina visą laiką. Ir kur jos neis, jei jas palaiko mūsų mokytojai, kazfonų laikraščių redaktoriai ir net konsulatų tarnautojai. Bet ar šiaip ar taip, su jomis reikia baigti.

L a k ū n a s .

Aldiečiai rašo

Frigerifico Anglo. Gerb. "Aido" redaktoriai ir leidėjai, linkių Jums geriausio kloties darbuose. Dirbkite nenuilstančiai lietuviškai kolonijai, o ji bus Jums dėkinga. "Aidas", ne tik man, bet visiems mūsų broliams yra vienintelis ramintojas ir paguoda. Liudnas yra mūsų gyvenimas svietimoje šalyje, o ypač liudnas yra mano gyvenimas, ir suraminima randu tik tada, kai gaunu "Aidą". Teplinta jis po visus Brazilijos kampelius, tenėsa jis šviesą mūsų broliams!

M. Makarevičienė.

Rio de Janeiro. Gerb. Aido redaktoriai. Atsiprašau, kad taip ilgai užtrukau su prenumerata 1939 metams. Mat, buvau susirgęs ir negalėjau lai-

ku tos pareigos atlikti. Pasitaisęs, siunčiu 15\$, prenumeratą 12\$ ir aukų 3\$. Nors toji auką yra maža, bet jei dėsimė visi, kad ir po truputį, susidarys didelė kráva ir mūsų "Aidui" palengvės sunkioji našta. Reikiu dideli džiaugsmą ir begalinį pasietinkinimą, kad vienintelis mūsų laikraštis "Lietuvių Aidas Brazilijoje" gyvoja vien tik geros valios žmonių — skaitytojų pastangomis. Dėkoju redakcijai už dovanėlę, knygutę "Pažinkime Lietuvą".

B. Galavičius.

Sklyptis Lietuvoj

Vasario 9 dieną DULR pirmininkas R. Sklyptis paisėkė Lietuvą — Kauką.

Tadas Blinda

Vasario mėn. 4 d. L.M.M.R. "Rytas" pastatė puikų vakarą su veikalu "Tadas Blinda".

Veiklas didelis, net 5 veiksmų, artistų daug, tai gerokai reikėjo ir pasidarbuoti, kad mūsų jaunimas, visi paprasti darbininkai, prisirengtų tokiam dideliui veikalui. Na, ir prisirengė. Žinoma, buvo trukumų, bet palyginus su rytleių pastangomis ir norais, pranyksta ir tie trukumai.

Vakarėlyje svečių — publikos buvo labai daug, pilnutėlė Bom Retiro salė. Tvarka buvo gera, jokių nesusipratimų salėje nebuvo. Labai džiugu, kad tokių vakarėlių neapleidžia ir mūsų konsulas, konsulatų sekretoriai ir kiti kolonijos inteligentai.

D a l y v i s .

Dėl dainų per radio

Kelis kartus lietuvių chorai dainavo per radio. Šito džiaugsmo gal būt nesupranta gyvenantieji S. Paulo mieste lietuviai, bet gyvenantieji interiore su nekantrumu laukia tos valandos, kada prasidės lietuviška programa ir pasigirs plačioje Brazilijoje lietuviškos dainos garsai. Atrodo, kad laukiama didžiausios šventės. Tik vienas dalykas yra blogas, kad būdavo pasirenkama silpniausia radio stotis ir interiore gyvenantiems blogai girdėti. Jei ir toliau bus organizuojamos lietuviškos dainos per radio, reikia turėti mintyje tai, kad tą dainą girdėtų kuo daugiausia lietuvių. O tai galima padaryti tik dainuojant per stipresnę radio stotį. Tikimasi, kad S. Paulo chorai kitą kartą palaikytos iš kitos stoties ir mes gyvenantieji interiore galėsime geriau nugirsti garsus.

Z. Paskakulis.

Pinigai iš Lietuvos

Iš neoficialų šaltinių sužinota, kad Lietuvių 8-ga Brazilijoje šiomis dienomis gavo iš Lietuvos didelę sumą pinigų, apie 140.000. Ką tais pinigais bus daroma, nežinia, bet jau čia visiems aišku. Juk tiems ponams visuomet reikalingi pinigai, nes iš kolonijos jie tiek sau nesuigrabo, kiek jų apetitai siekia.

Jon. iš Bandeir.

Reikalinga tarnaitė

prie namų ruošos darbų. Pageidajama pagyvenusi moteris. Teirautis: Rua José Paulino 68-b, arba Villa Bella, Rua Ciclamas, 71.

Stiprus Centro skyrius Frigerifike

Frigerifico Anglo kolonijoje yra susitvėręs stiprus B.L.O. Centro skyrius, rodos apie 80 su virš narių. Tai gražus skaidrus. Pereitais metais Centriečiai turėjo veiklą įgaliotinį Joną Mookų. Šiais metais nežinia kas bus įgaliotiniu, nes Mockus rengias Frigerifiką apleisti.

"Aido" skaitytojų taip pat čia šiais metais smarkiai padaugėjo ir reikia manyt kad didesnė frigerifikiečių dalis taps ne tik centro nariais, bet ir aidiečiais. To tik ir reikia mums Brazilijos lietuviams.

D a r b i n i ū k a s .

Revizijos komisijos aktas

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Revizijos Komisijos aktas jau perduotas laikraščiams, kad ji spausdintų ir tuo supažindintų visuomenę su Centro veikimu ir finansais. Greitu laiku bus skelbiamas.

Antanas Kukučionis įstojo į B. L. O. Centro Statybos Fondą nariu ir pasižadėjo įmokėti nustatytą mokesčių.

Reikalinga darbininkų

Jono Vigelio batų dirbtuvėn reikalinga darbininkų. Kreiptis Rua Almirante Barroso, 780.

Pagerės Vilabeliečiam susisiekimas

Villa Bellos gyventojams pagerės susisiekimas, nes žadama įsteigti šiame rajone autobusų susisiekimas. Dabar vilabeliečiam susisiekti su miestu yra labai sunku, toli geležinkelio stotis ir taip pat bondė.

B e l i e t i s .

Rio lietuviai

Rio de Janeiro lietuvių kolonijoje nieko ypatingo. Truputį kolonija buvo išjudinta viešint čia Sklyptiui. Organizacinis gyvenimas čia merdi, nežinia dėl ko. Tiesa, vasario 11 dieną "Vilnis" rengia Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą, kur žada dalyvauti taip pat ir Lietuvos Garbės Konsulas p. Mobergas. Bet po minėjimo, reikia tikėtis, kad ir vėliau vilniečiai užmigs, kaip ir iki šiol miegojo.

Lietuviai biznieriiai čia gerai progresuoja. Gerai veikia brolių Girnių batų fabrikas, taip pat gerai sekasi ir Jnoušienė, kurios fabrika veda Juozas Ramanauskas. Be biznierių, čia gerai gyvena ir amatininkai. Pavyzdžiui Vaclovas Radzevičius yra siūvėjas, gyvena čia ir dirba jau šeši metai. Per tą laiką, dirbdami su žmona, įsigyjo gržų, geroje vietoje namą. Kiti lietuviai taip pat progresuoja. Tik reikia taip pat išsijudinti ir "Vilniai" ir daugiau lietuvių patraukti prie lietuviško darbo.

R i j i e t i s .

Pakvietimai gaunami

Centro rengiamo Lietuvos nepriklausomybės minėjimo kvietimai gaunami pas organizacijų atstovus, "Aido" ir "Šviesos" redakcijose ir pas atskirus palatintojus. Įsigykite kvietimą dalyvauti minėjime.

PILKAM DEBESĖLIUI

Aukštai padangėj debesėlis plaukia,
Kello negali niekas užstot,
Saulė karštoji jį glamonėja,
Vėjas neleidžia vietoj sustot.

Mano svajonės veržias su vėjais,
Skrenda į erdves prie debesų,
Nori kelti bendra kelione,
Būti dievaite laisvės daujų.

Kad aš galėčiau būt debesėliu,
Aukštai padangėn pakilt,
Lėkt į tą šalį, kurios įsilgau.
Širdį tenai nuramint.

Neškite debesys mano svajones,
Neškite ten toli už vandenų,
Kur baltu sniegu stogai pridengti,
Kur gražūs sapnai kūdikiųs dienų.

Stefa Rytietė.

Aidui aukojo

Užsimokėjo prenumeratas už 1939 metus ir aukojo "Aidui": Vincas Stasevičius iš São Roque 20\$; J. Verbickas iš São Miguel 3\$, Vincas Mamonas iš Alecrim 15\$; Viktoras Burba iš Rancharia 15\$; Jeronimas Žadimas iš Rio de Janeiro 12\$; Apolonija Degutienė — S. Paulo — 24\$, Pranas Rozelė — Jundiaby — 12\$; Juozas Satkauskas — Taquaritinga — 7\$; Antanas Pėslius — S. Paulo — 15\$.

"Aido" administracija visiems širdingai dėkoja.

Miguel Ocougne

Prisiėkūsis vertėjas Miguel Ocougne praneša, kad savo raštine iš Rua 15 de Novembro 230, perkėlė į R. 15 de Novembro, 193, antras aukštas, 11 salė. Daromi vertimai įvairių dokumentų.

PAIESKOJIMAI

Petras Madeiša paieško Viktorą Užkurėlį, kilusį iš Žemaitkiemio vals., Ukmergės apskr. Kas žino kur jis randasi, labai nuolankiai prašau man pranešti, o būsiu labai dėkingas, nes yra labai svarbus reikalas. Petras Madeiša, Rua da Mooca, 1721, S. Paulo.

Martynas Žuvinikas, kilęs iš Nemajūnų valsč. Vežionų km., prašo atsiliiepti Martyno Kazakevičiaus, gyv. Paranā estade, adresu: Rua Bartolomeu Bueno, 2-a, S. Paulo.

LIETUVIAMS LEGALIZACIJA

Lietuviams legalizacija, tam reikalui sutvarko dokumentus (pasus, policiją Maritima ir kt.) išrūpiną knygutes ir teikia informacijos ir visus nurodymus Antanas Dutkus.

PARDUODAMI BALDAI

Labai pigiai ir geromis sąlygomis parduodami baldai: spinta, lova, stalas, kėdės, komoda ir kt. Teirautis Rua França Carvalho, 14, Alto da Mooca.

Lietuviška Spaustuvė

ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS:

Tikėtus gerimams, laiškus, vokus, vizitines korteles, sąrašaitas (notas), industrijoms spalvuotus tikėtus pagal valdžios įstatymą, mokykloms diplomus, draugijoms įstatus, parengimams programas, sieninius kalendorius ir kitokius spaudos darbus.

Kiekvienas lietuvis biznieriūs jau gali užsisakyti sieninius kalendorius 1939 m. Visi spaudos darbai lietuviams atliekami daug pigiau, negu kitur. Užsakymai priimami ir telefonu, o taip pat ir iš interiero.

Pirmoji Lietuviška spaustuvė

Rua da Mooca, 1721 :-: Tel.: 2-1123 :-: S. Paulo.

Jaunime! Karnavalas!

Neužmiršk, jog Lietuvių Meno Megėjų Ratelis "Rytas" rengia šokių vakarus per visas keturias Karnavalo dienas Ratelio "Ryto" salėje, rua Conde de Sarzedas, 170. Pradedant nuo 18 d. (šeštadienio) baigiant 21 d. (antradienio) vasario mėn. 21 d. 1939 Prašome įsigyti pakvietimus iš anksto pas Ratelio narius.

Rengėjai.